

**Dette dokument udgør mødematerialet til:
Referat fra møde i Gudenåkomitéen/VOS
d. 19. juni 2020**

Praktisk information om mødet

Mødested: Skanderborghus, Dyrehaven 3, 8660 Skanderborg

Mødets varighed: 11.00 – 15.00

Forplejning: Der serveredes frokost og eftermiddagskaffe til mødet.

Kontaktinformationer til Gudenåkomitéens Sekretariat:

- **Morten Horsfeldt Jespersen**
Sekretariatschef - Gudenåkomitéens Sekretariat
Direkte telefonnummer: 89 70 15 20/ 20 51 75 50
e-mailadresse: mhj@silkeborg.dk

- **Majbritt Kjeldahl Lassen**
Koordinator - Gudenåkomitéens Sekretariat
Direkte telefonnummer: 51 44 49 43
e-mailadresse: makla@silkeborg.dk

- **Besøgsadresse og hjemmeside**
Gudenåkomitéens Sekretariat
Søvej 3
8600 Silkeborg
www.gudenaakomiteen.dk

Oversigt over mødedeltagere

Politisk deltagelse	Repræsentarer
Karen Lagoni	Randers Kommune
Kai Overgaard Andersen	Viborg Kommune
Anders G. Christensen	Favrskov Kommune
Claus Løwe Kloostergård	Silkeborg Kommune
Jens Szabo	Skanderborg Kommune
Lars Skytte Nielsen	Horsens Kommune
Lene Tingleff	Hedensted Kommune

Teknisk deltagelse	Repræsentarer
Nels Markussen	Randers Kommune
Hanne Wind-Larsen	Randers Kommune
Jørgen Jørgensen	Viborg Kommune
Jens Albert Hansen	Favrskov Kommune
Morten H. Jespersen	Silkeborg Kommune
Hans Brok-Brandt	Skanderborg Kommune
Flemming Larsen	Horsens Kommune
Bjarke H. Jensen	Hedensted Kommune
Hanne Stadsgaard Jensen	VOS Sekretariatet
Majbritt Kjeldahl Lassen	Gudenåkomitéens Sekretariat

Deltog ikke i mødet	Repræsentarer
Søren Kepp Knudsen	Norddjurs Kommune (VOS)
Steen Ravn Christensen	Syddjurs Kommune (VOS)
Rasmus Dandanell Lundegaard	Ikast-Brande Kommune (VOS)
Steen Terkildsen	Odder (VOS)
Henning Hermansen	Aarhus (VOS)
Keld Andersen	Vejle (VOS)

Eksterne oplægsholdere: På mødet deltog i alt 6 eksterne oplægsholdere.

- Klimaprojektleder i Skanderborg Kommune Jacob Mogensen var oplægsholder til punkt om Skanderborg kommunes klimatilpasningsarbejde
- Peter Sig Kristensen (Skanderborg Forsyning), Rolf Christiansen (Viborg kommune) samt Andrea Høj Plejdrup (Favrskov Kommune) var oplægsholdere til punktet om C2C CC
- GudenåSamarbejdets netværkskoordinator Gunhild Øeby Nielsen var oplægsholder til punktet om GudenåSamarbejdet
- Projektleder på Gudenå Helhedsplan, Mathias Utoft Jørgensen var oplægsholder til punktet om Gudenå Helhedsplan

Dagsorden

Gudenåkomitéen fungerer som Vandoplandstyregruppe for Vandopland 1.5 - Randers Fjord, hvorfor alle 13 kommuner i vandoplandet til Randers Fjord er inviterede til punkt 1 - 4.

- 1) **Godkendelse af GK-dagsorden** (kl. 11.00)
v./ Karen Lagoni
- 2) **Introduktion til området og Skanderborg kommunes arbejde med klimatilpasning** (kl. 11.00 – 11.15)
v./ Jens Szabo og Jacob Mogensen
- 3) **Kvælstof- og fosforvandoplandsplan** (kl. 11.15)
- 4) **Vandråd 2019** (kl. 11.15 – 11.30)
/v. Jørgen Jørgensen
- 5) **Gudenå Helhedsplan i regi af Gudenåkomitéen** (kl. 11.30 – 11.40)
v./ Morten H. Jespersen
- 6) **Introduktion til Gudenå Helhedsplan** (kl. 11.40 – 12.25)
v./Mathias Utoft Jørgensen
- 7) **Forslag til program for klimatilpasningsstudiedag 9. oktober 2020** (kl. 12.25 – 12.30)
v. Morten Horsfeldt Jespersen

Frokost 12.30 – 13.15

- 8) **Orientering om C2C CC og indføring i Gudenåmodellens scenarier og beregninger** (kl. 13.15 – 14.15)
/v. Rolf Christiansen, Andrea Høj Plejdrup og Peter Sig Kristensen.
- 9) **Orientering fra GudenåSamarbejdet** (kl. 14.15 – 14.30)
/v. Gunhild Øeby Nielsen
- 10) **Økonomiorientering. Regnskab for Gudenåkomitéen og sejladsområdet 2019 samt budgetforslag Gudenåkomitéen 2021** (14.30)

11) Orientering fra sejladsområdet (kl. 14.35)

12) Gensidig orientering om øvrige Gudenårelaterede projekter (kl. 14.35 – 14.45)

/v. Karen Lagoni

13) Godkendelse af revideret aktivitetsplan for Gudenåkomitéen og punkter til næste møde (kl. 14.45 – 14.55)

/v. Morten Horsfeldt Jespersen

14) Eventuelt (kl. 14.55 – 15.00)

/v. Karen Lagoni

Bilagsoversigt

Nr.	Titel på bilag
1	Høringssvar fra Gudenåkomitéen til bekendtgørelse om multifunktionel jordfordeling med vejledning_wp
2	Fælles henvendelse fra Gudenåkomitéen og landbrugets organisationer i oplandet til Randers Fjord om den kollektive indsats_wp
3	Brev fra minister for fødevarer, fiskeri og ligestilling Mogens Jensen
4	N-VOP og P-VOP for planperiode 1 og 2
5	Tidsplan for vandrådsproces 2019-2020 vandopland 1.5 Randers Fjord_wp
6	Gudenåkomitéens henvendelse af 12. december 2019 til de 7 Gudenåborgmestre vedr. Gudenå Helhedsplan_wp
7	Dagsorden for borgmestermøde om helhedsplan Gudenå 5. februar 2020
8	Oplæg til helhedsplan for Gudenåen til borgmestermøde
9	Referat_Borgmestermøde_helhedsplan_Gudenå_05-02-20
10	Udkast_Klimatilpasningsdag_Holstebro_GHP_wp
11	Beskrivelse af Varslingssiden_v3
12	Samlet økonomioversigt_wp
13	Orienterende nyhedsbrev_Foråret 2020 vedr. ikke-motoriseret langtursudlejningssejlad i Gudenåsystemet_wp

Punkt 1. Godkendelse af dagsorden

På Gudenåkomitéens møde 6. december 2019 blev et nyt fast punkt klimatilpasningspunkt på komitéens dagsorden besluttet. Formålet med punktet ”Fremdrift C12 og Klimatilpasningsprojekter i Gudenåkommunerne” var at kommunerne kunne holde hinanden opdaterede om lokale vandstandsudfordringer og klimatilpasningstiltag.

Punktet udgår imidlertid af indeværende dagsorden. Dette skyldes, at punktet om indføring i Gudenåmodellens scenarier og beregninger omhandler projektet med Gudenåens vandløbsmodel.

Der kan orienteres om eventuelle klimatilpasningsprojekter under punktet ”Gensidig orientering om øvrige Gudenårelaterede projekter”.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- dagsordenen til Gudenåkomitéens møde 19. juni 2020 godkendes

Beslutning

Indstillingen godkendt

Punkt 2. Introduktion af området og Skanderborg kommunes arbejde med klimatilpasning

Baggrund

Skanderborg Kommune var hurtig ude med den første klimatilpasningsplan, og fik som konsekvens heraf de første klimatilpasningsprojekter takstfinansieret i stort omfang.

Skanderborg kommune har gennemført en række klimatilpasningsprojekter, og har 4 projekter på en national liste med de 100 bedste klimaprojekter til inspiration for andre kommuner. I øjeblikket gennemføres et meget stort projekt i Skanderborg by.

Sekretariatets bemærkninger

Klimaprojektleder i Skanderborg kommune giver en orientering om gennemførte projekter, organiseringen, samarbejdet, involvering mv., og Jens Szabo giver en kort introduktion til området.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orientering til efterretning.

Beslutning

Indstillingen godkendt

Punkt 3. Kvælstof- og fosforvandoplandsplan

Baggrund

VandOplandsStyregruppen (VOS) for oplandet til Randers Fjord består af de 7 kommuner i Gudenåkomitéen samt 6 andre kommuner med arealer i oplandet. VOSen har ansvar for at udarbejde vandoplandsplaner for kommunernes indsats i forhold til etablering af vådområder, der nedsætter udledningen af næringsstofferne kvælstof (N) og fosfor (P) til vandmiljøet. Rammerne for indsatsen fastlægges af staten gennem bekendtgørelser, både de økonomiske rammer og kravene til indsatsens størrelse og den tekniske gennemførelse.

På nuværende tidspunkt er der stadig projekter fra både 1. og 2. vandplanperiode under gennemførelse.

På Gudenåkomitéens dialogmøde med landbruget den 6. december 2019 blev det aftalt at sende en fælles henvendelse til Miljø- og Fødevareministeriet vedr. udfordringer for fremdriften i den kollektive indsats. Det blev også aftalt at sende en fælles henvendelse vedrørende kommende nye skatteregler, der vil betyde at især lodsejere med små arealer risikerer en væsentlig forhøjelse af ejendomsskatten, hvis de indgår i vådområdeprojekter og jordfordeling.

Embedsmandsgruppen og Maria Pilgaard fra Velas/LMO har efterfølgende udarbejdet en skrivelse, som er afsendt den 26. februar 2020. Skrivelsen er bilagt dagsordenen.

Derudover er der planlagt et dialogmøde mellem SEGES, LMO/Velas, Landbrugsstyrelsen og repræsentanter fra kommunerne om skattereglerne. En dato er endnu ikke fastlagt. KL har endvidere meddelt, at de har taget problemstillingen op i den nationale styregruppe for vådområdeindsatsen, hvor bl.a. Miljø- og Fødevareministeriets departement også deltager.

På mødet den 6. december 2019 blev det også aftalt at fremsende en fælles invitation til Miljø- og Fødevareministrene til at komme og høre om en ny metode til at opnå fælles forståelse og større lodsejertilslutning til de kollektive virkemidler. Metoden er anvendt i Vejle Kommune omkring Jelling. Der er på nuværende tidspunkt ikke fastlagt tid eller sted for mødet.

Landbrugsstyrelsen har som led i Tørkepakken igangsat en pilotordning om Multifunktionel Jordfordeling (MUFJO), som Gudenåkomitéen blev orienteret om på mødet den 6. december 2019. Pilotordningens bekendtgørelse og tilhørende vejledning var i offentlig høring indtil 3. februar 2020. Gudenåkomitéen indsendte den 29. januar 2020 et høringssvar, der primært påpeger det uheldige i at der i ordningen ikke indgår finansiering af facilitering af processen eller midler til dækning af værditab eller anden lodsejerkompensation. Høringssvaret er bilagt dagsordenen. Den første ansøgningsrunde løber i perioden 24. marts til 15. maj 2020. Det forventes på nuværende tidspunkt, at der søges om tilskud til projekter i flere af Gudenåkommunerne, blandt andet et projekt i Nørreådal i Viborg Kommune.

Sekretariatets bemærkninger

N-VOP:

VP1:

Der er ikke sket ændringer siden Gudenåkomitéens møde i november 2019.

Seneste udgave af N-VOP VP1 er version 14 af 5. november 2019.

VP2:

Siden sidst er der sket en række justeringer i forbindelse med den seneste ansøgningsrunde. Projektet i Ørum Enge (Viborg Kommune) er taget ud af planen, da projektområdet overlappede med et lavbundsprojekt som varetages af Naturstyrelsen. Arealerne var bedre egnede til at indgå i et lavbundsprojekt. Alle projekterne i planen, med undtagelse af Vejle Å (Syddjurs Kommune) er nu enten under forundersøgelse eller gennemførelse. Den samlede beregnede N-reduktion er 107,76 ton N/år, hvilket er lidt under den krævede mængde på 111 ton N/år.

Seneste udgave af N-VOP VP2 er version 40 af 2. juni 2020.

P-VOP:

VP1:

Der er ikke sket ændringer siden sidste møde.

Seneste udgave af P-VOP VP1 er version 5 af 23. januar 2018.

VP2:

Der er nu givet tilsagn til gennemførelse af alle tre projekter i planen. Der er sket en mindre justering af budget og P-effekt i forbindelse med behandlingen af ansøgning om gennemførelse af projektet i Lemming Å (Silkeborg Kommune).

Seneste udgave af P-VOP VP2 er version 15 af 21. februar 2020.

Bilag:

Bilag 1: Høringssvar fra Gudenåkomitéen til bekendtgørelse om multifunktionel jordfordeling med vejledning_wp

Bilag 2: Fælles henvendelse fra Gudenåkomitéen og landbrugets organisationer i oplandet til Randers Fjord om den kollektive indsats_wp

Bilag 3: Brev fra minister for fødevarer, fiskeri og ligestilling Mogens Jensen

Bilag 4*: N-VOP og P-VOP for planperiode 1 og 2

*(Bilag 4 indeholder N-VOP VP1 version 14 af 5. november 2019 (med kortbilag af 25. oktober 2017), N-VOP VP2 version 40 af 2. juni 2020 (med kortbilag af 15. januar 2020), P-VOP VP1 version 5 af 23. januar 2018 (med kortbilag af 25. september 2015), og P-VOP VP2 version 15 af 21. februar 2020 (med kortbilag af 3. oktober 2018)).

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at:

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Indstillingen godkendt

Punkt 4. Vandråd 2019

Baggrund

Vandrådsprocessen 2019-2020 har, som Vandrådsprocessen 2014, til formål at hjælpe med at udpege hvilke indsatser, der bør udføres på hvilke vandløbsstrækninger. Vandråd 2019-2020 for vandopland 1.5 Randers Fjord blev nedsat efter en forlænget ansøgningsproces, der sluttede d. 18. november 2019. På baggrund af det samlede indstillingsfelt og med hensyntagen til geografisk spredning og ligelig fordeling af interesser, nedsatte Gudenåkomitéens Embedsmandsgruppe et vandråd på 20 medlemmer. Sammensætningen blev meddelt Miljø- og Fødevarestyrelsen 2. december 2019.

Viborg Kommuner er ligesom ved de to tidligere vandrådsprocesser sekretariatskommune for vandopland 1.5 Randers Fjord. Gudenåkomitéen vedtog 15. marts 2019, at de ikke ønsker at deltage politisk i Vandrådsarbejdet 2019-2020.

Sekretariatets bemærkninger

Første møde i Vandrådet blev afholdt d. 21. januar 2020. På dette møde blev den overordnede ramme for arbejdet ridset op, Vandrådet blev præsenteret for et udkast til et sæt retningslinjer for vandrådets arbejde, vandområdeplanlægning generelt, et udkast til generelle prioriteringskriterier samt mulige virkemidler. Mødet sluttede med en indføring i brugen af Miljø- og Fødevarerministeriets IT-værktøj tilknyttet vandrådsprocessen. Vandrådets medlemmer spænder vidt i interesser, men deltog alle interesserede og konstruktive i mødet. Referat fra mødet blev godkendt af Vandrådet på andet Vandrådsmøde d. 27. april 2020 og er tilgængeligt på Gudenåkomitéens hjemmeside.

Andet vandrådsmøde var oprindeligt planlagt til afholdelse d. 2. marts 2020, men måtte aflyses på grund af sygdom i vandrådssekretariatet. Mødet blev derfor udskudt til d. 23. marts 2020 og måtte efterfølgende igen udskydes til 27. april 2020 og afholdes digitalt på grund af covid19-nedlukningen. På dette møde blev Vandrådet blandt andet præsenteret for Teknikergruppens arbejde i IT-værktøjet og prioriteringskriterier blev fastlagt. Referat fra mødet vil være tilgængeligt på Gudenåkomitéens hjemmeside, når det er godkendt af Vandrådet på tredje vandrådsmøde. Vandrådet var på forhånd skeptiske omkring mødets digitale format, men valgte at gennemføre. Trods et godt møde valgte Vandrådet dog at afgive ønske om ikke at afholde flere digitale møder med begrundelsen, at vandrådsarbejdet er for komplekst og drøftelser på tværs såvel som beslutningstagning ikke lader sig gøre hver for sig bag en skærm.

Tredje vandrådsmøde afholdes d. 9. juni 2020. Vandrådet har fået tilsendt fysiske kort over Teknikergruppens forslag til indsatser, da det ikke var muligt at skabe det fornødne overblik over arbejdet ved hjælp af IT-værktøjet. På tredje vandrådsmøde vil Teknikergruppens medlemmer hver især holde et kort oplæg om konkrete indtastede strækninger i egne kommuner, hvortil Vandrådet kan stille spørgsmål og kommentere. Efter ønske fra Vandrådet vil status for tidligere indsatser i VPI og VPII også blive gennemgået.

Inden første vandrådsmøde valgte Danske Kloakmestre at træde ud af vandrådet, som derfor nu består af 19 medlemmer. Vandrådssekretariatet har efter ansøgningsfristen modtaget en anmodning om indtrædelse i vandrådet fra Foreningen til Bevarelse af Tange Sø. Anmodningen har været forelagt vandrådet på første vandrådsmøde og for oplandskommunerne, hvorefter det blev besluttet, at anmodningen ikke kunne imødekommes. Afslaget blev givet på grund af den overskredne ansøgningsfrist. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at der i udpegningsprocessen er givet afslag til Ravnsø Lodsejerforening, der har ansøgt rettidigt. Der vurderes derfor ikke at være grundlag for at optage nye medlemmer efter ansøgningsfristens udløb. Det kan tilføjes, at der i forbindelse med sidste runde i vandrådsarbejde i 2017 på lignende vis indkom en ansøgning om deltagelse i vandrådsarbejdet efter ansøgningsfristens ophør. Der blev her også givet afslag på anmodningen. Vandrådssekretariatet modtog d. 5. marts 2020 endnu en anmodning om indtrædelse i vandrådet fra Foreningen til nedlæggelse af Tange sø, som blev forelagt oplandskommunerne, hvorefter der blev givet afslag.

Sideløbende med første og andet vandrådsmøde er den tilknyttede Teknikergruppe med repræsentanter fra de 13 oplandskommuner mødtes fire gange henholdsvis 5. december 2019, 18. februar 2020, 1. april 2020 og 30. april 2020, hvoraf de to sidstnævnte møder har været afholdt digitalt. Teknikergruppen har hver især lavet forarbejdet i form af indtastning af mulige indsatser i IT-værktøjet, som Vandrådet efterfølgende har drøftet og fortsat skal drøfte. Teknikergruppen har pt. indtastet forslag til indsatser for ca. 58,5 millioner kroner, hvilket er en del mere end de ca. 43 millioner kroner, der er afsat. Det forventes, at Teknikergruppen kan skære de foreslåede indsatser til relativt hurtigt, så det samlede forslag kan holdes inden for rammen. Det kan dog først ske efter en detaljeret præsentation af forslagene for Vandrådet på næste møde. Teknikergruppen har desuden indtastet forslag til øvrige indsatser for ca. 42 millioner kroner.

D. 6. april 2020 meddelte Miljø- og Fødevarerministeriet officielt til kommunerne, at fristen for vandrådsarbejdet skulle fastholdes på trods af covid19-nedlukningen og dermed fortsat være d. 22. september 2020. KL har sidenhen været i dialog med ministeriet om en mulig forlængelse, og samtidig har Landbrug og Fødevarer, Danmarks Sportsfiskerforbund og Danmarks Naturfredningsforening lavet en samlet henvendelse og bedt om udsættelse på fristen med to måneder. Ved 2. Vandrådsmøde afgav Vandrådet et samlet ønske om at fremsende en opfordring til Miljø- og Fødevarerministeriet om at bakke op om den samlede henvendelse, som Landbrug og Fødevarer, Danmarks Sportsfiskerforbund og Danmarks Naturfredningsforening har lavet, hvori der bedes om udsættelse på fristen for rapportering af vandrådsprocessen med 2 måneder. Denne henvendelse fremsendte vandrådssekretariatet på Vandrådets vegne d. 13. maj 2020 og d. 19. maj 2020 meddelte Miljø- og Fødevarerministeriet at fristen for rapportering af vandrådsarbejdet udsættes med to måneder til d. 22. november 2020.

På baggrund af forlængelsen er der nu lavet en ny tidsplan for de resterende vandrådsmøder (se vedlagte bilag). Der skal ligeledes laves en ny deadline for politisk behandling i oplandskommunerne.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Bilag

Bilag 5: Tidsplan for vandrådsproces 2019-2020 vandopland 1.5 Randers Fjord

Beslutning

Indstillingen godkendt

Punkt 5. Gudenå Helhedsplan i regi af Gudenåkomitéen

Baggrund

Gudenåkomitéen besluttede på møde 6. december 2019 at sende en skrivelse til de 7 Gudenåborgmestre, hvor Gudenåkomitéens gav udtryk for, at de forventede at have en rolle at spille i en kommende helhedsplan for Gudenåen (klimatilpasning/vandhåndtering). Skrivelsen blev afsendt 12. december 2019 (bilagt).

På mødet gennemgås planerne for den kommende helhedsplan samt hvilken rolle Gudenåkomitéen er tiltænkt heri.

Sekretariatets bemærkninger

Borgmestrene blev på møde 5. februar 2020 præsenteret for et oplæg til en helhedsplan (bilagt).

Resultatet af mødet (bilagt) blev, at borgmestrene indstillede oplæg til helhedsplan til godkendelse i de 7 kommuner

Der var enighed om, at helhedsplanen skal favne et fælles ambitionsniveau for en helhedsorienteret indsats i Gudenåen og samtidig sikrer at der sker en koordinering af de indsatser der kræver en koordinering mellem kommuner. Planen skal ikke stå i vejen for at der igangsættes lokale initiativer i de enkelte kommuner.

Tidsplanen blev på borgmestermødet skærpet, således, at arbejdet med helhedsplanen skal være færdigt senest 1. juli 2021. Derudover må arbejdet med helhedsplanen ikke forsinke de nødvendige handlinger, der umiddelbart kan igangsættes.

Borgmestrene indstillede til godkendelse i de 7 kommuner, at den anvendte økonomiske fordelingsnøgle inden for en samlet budgetramme til ekstern bistand på 1 mio. kr., er den samme fordelingsnøgle, som anvendes af Gudenåkomitéen.

Oplægget til organisering af arbejdet blev også godkendt, og borgmestrene indstillede forslag til organisering af arbejdet til godkendelse i de 7 kommuner. Gudenåkomitéens forventning om at spille en rolle i tilblivelsen af helhedsplanen er imødekommet, og rent organiseringsmæssigt vil Gudenåkomitéen fungere som faglig politisk arbejdsgruppe for Borgmestergruppen (politisk styregruppe). Gudenåkomitéens rolle er at tage stilling til politiske og tværkommunale problemstillinger og indstille væsentlige politiske problemstillinger til borgmestergruppen. Gudenåkomitéen forventes at kunne have dialog med en ekstern følgegruppe af centrale interessenter, der også repræsenterer planens geografiske udstrækning. Gudenå Helhedsplan forslås som nyt, fast punkt på komitéens dagsorden så længe det er relevant

Alle kommuner har tiltrådt udarbejdelsen af Helhedsplanen. Projektleder på Gudenå Helhedsplan startede d 1. april 2020, og arbejdet er i gang.

Bilag

Bilag 6: Gudenåkomitéens henvendelse af 12. december 2019 til de 7 Gudenåborgmestre vedr. Gudenå Helhedsplan_wp

Bilag 7: Dagsorden for borgmestermøde om helhedsplan Gudenå 5. februar 2020

Bilag 8: Oplæg til helhedsplan for Gudenåen til borgmestermøde

Bilag 9: Referat_Borgmestermøde_helhedsplan_Gudenå_05-02-20

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning
- Gudenå Helhedsplan forekommer som nyt, fast punkt på komitéens dagsordner så længe det er relevant

Beslutning

Indstillingen godkendt

Punkt 6. Introduktion Gudenå Helhedsplan

Baggrund

Der udarbejdes en helhedsplan for vandhåndteringen i Gudenåen på tværs af de 7 Gudenåkommuner – Gudenå Helhedsplan. Helhedsplanen afleveres til sommer i 2021.

Projektleder på Gudenå Helhedsplan, Mathias Utoft Jørgensen, giver på mødet en orientering om Gudenå Helhedsplan som optakt til drøftelser og beslutninger i komitéen til det videre arbejde med Gudenå Helhedsplan.

Sekretariatets bemærkninger

Formålet med helhedsplanen er at planlægge håndtering af vandet for at imødegå konsekvenserne af mere vand og højere vandstand i Gudenåen ved at få kortlagt omfanget af gener, og anviser løsningsmuligheder og handlinger.

Helhedsplanen skal, som minimum, indeholde følgende:

- Identifikation og kortlægning af udfordringer med vandet
- Værdisætning af skader på ejendomme og arealer
- Virkemidler
 - o Helhedsorienterede løsninger
 - o Lokale løsninger
- Prioritering af indsatser
- Lokale fokuspunkter
- Ansvarsfordeling; myndigheder, beredskab og den enkelte borger
- Natur- og miljøhensyn

Det geografiske omfang for projektet er Gudenåens hovedløb og de vandløbsnære arealer heromkring. Indsatsområdet udgøres af hele oplandet til Gudenåen, da vandhåndtering længere ude i sidegrenene kan have betydning for vandet i selve ådalen.

I arbejdet med helhedsplanen indarbejdes vandløbsmodellen fra EU-projektet Coast to Coast for Gudenåen. Modellen uddybes i punkt 8.

For at helhedsplanen udarbejdes på det bedst mulige grundlag, anbefales en bred interessentinddragelse. I den forbindelse har Gudenåkomitéen mulighed for at nedsætte en følgegruppe bestående af forskellige interessenter. På mødet fremlægger projektleder for Gudenå Helhedsplan til sammensætning af følgegruppe og oplæg til formål med følgegruppen.

Som konsekvens af Gudenåkomitéens rolle i Gudenå Helhedsplanen foreslås et dels et opstartende møde med følgegruppen efteråret 2020, samt et arrangement (TEMAmøde) i direkte forlængelse af komitéens afsluttende møde i 2020, hvor Gudenåkomitéen kan invitere en bredere kreds af interessenter til at komme med input til Gudenå Helhedsplanen. Et tilsvarende arrangement kan overvejes til primo 2021.

På Gudenåkomitémødet d. 19. juni fremlægger projektlederen for helhedsplanen et oplæg til interessentinddragelse og processen for arbejdet med helhedsplanen.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen drøfter og beslutter processen for arbejdet med Helhedsplan for vandhåndteringen i Gudenåen.
- Gudenåkomitéen drøfter og beslutter afholdelse af opstartsmøde for følgegruppen samt for TEMAmødet 2020.
- Gudenåkomitéen drøfter og beslutter følgegruppens sammensætning.
- Gudenåkomitéen drøfter kommissorium, og beslutter, at der administrativt herefter kan udarbejdes et kommissorium for følgegruppen på baggrund af drøftelserne på mødet

Beslutning

Indstillingen godkendt.

En tidligere Borgmesterorientering end præsenteret på mødet blev besluttet for at synliggøre arbejdet med Gudenå Helhedsplan inden den kommende våde sæson. Orienteringen kunne være en skrivelse fra Gudenåkomitéen.

Det blev besluttet at tilføje GudenåSamarbejdet til listen over emner til følgegruppen, da GudenåSamarbejdet går på tværs af de 7 Gudenåkommuner. Rækken af interessenter ser følgende således ud (alfabetisk arrangeret):

Bæredygtigt Landbrug
Danmarks Naturfredningsforening
Danmarks Sportsfiskerforbund
Danske Vandløb
DANVA
Ferskvandsfiskeriforeningen
Friluftsrådet
GudenåSamarbejdet
Landbrug & Fødevarer
Miljøstyrelsen
Region Midtjylland

Deltagerantallet i følgegruppen blev foreslået reduceret til 1 repræsentant og 1 suppleant pr. interessent.

Brugerrådet for Sejlads involveres i arbejdet med Gudenå Helhedsplan via orienteringer på deres egne møder, som herefter kan give en samlet tilbagemelding.

I kommissoriet for følgegruppen skal præciseres, at deltagerne er forpligtede til at koordinere med deres respektive bagland mellem møderne.

Punkt 7. Forslag til program for klimatilpasningsstudiedag 9. oktober 2020

Baggrund

Det var på Gudenåkomitéens møde 6. december 2019 tilslutning til en separat studiedag om klimatilpasning. Sekretariatet har lavet en forhåndsreservation 9. oktober 2020 i alles kalendere med henblik på en klimatilpasningsstudiedag i Holstebro, og præsenterer på mødet et programforslag.

Sekretariatets bemærkninger

Holstebro midtby gennemløbes af Storåen. Den bynære placering gør, at oversvømmelser medfører både store gener for borgere og store udgifter til bl.a. beredskab. I både 2015 og 2020 har Holstebro måtte lægge plads til store oversvømmelser af midtbyen.

I alt 750 bygninger i Holstebro midtby ligger i farezonen for oversvømmelse svarende til værdier for ca. 4 mia. kroner. Holstebro kommune har derfor siden 2015 arbejdet frem mod et stort klimatilpasningsprojekt for at få styr på de store vandmasser (op til 4,5 mio. m³). Holstebro Kommune har deltaget i et temamøde om klimatilpasninger arrangeret af den tidligere Gudenåkomité 24. juni 2016, hvor de fortalte om projektet.

Planerne for klimatilpasningsprojektet blev vedtaget i foråret 2019, hvor etablering af ny dæmning og en ny sluse skal sikre midtbyen mod fremtidige oversvømmelser samtidig med at deres tages hensyn til flora, fauna og kulturarv.

Efter planen skal projektet være afsluttet ultimo 2022.

Sekretariatet vurderer, at studiedagen vil give komitéen indsigt i flere problemstillinger, der er relaterbare til Gudenåsystemet, selv om Storåen er et langt mindre komplekst system end Gudenåen. Storåen har en større opstemning (Vandkraftsøen), som bl.a. skal anvendes til at regulerer vandmasserne.

Desuden kan arbejdet med Gudenå Helhedsplan drøftes med Teknisk udvalg i Holstebro.

Bilag

Bilag 10: Udkast_Klimatilpasningsdag_Holstebro_GHP_wp

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen beslutter tidspunkt for studiedagen
- Gudenåkomitéen drøfter programudkastet for studiedagen

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 8. Orientering om C2C CC og indføring i Gudenåmodellens scenarier og beregninger

Baggrund

Med afsæt i EU-projektet C12 er der opstillet en fælles vision om vandhåndtering som alle byrådene langs Gudenåen har taget til sig, og som Gudenåkomitéen på møde 6. december 2019 vedtog deres rolle i udførelsen af.

Et af visionspunkterne var styrkelsen af Gudenåkomitéen som tværfagligt tværkommunalt politisk forum, der kan anbefale Gudenåens kommuner løsninger i spørgsmål om klimatilpasning. For at give komitéen en dybere indsigt i systemets sammenhæng, besluttede komitéen d 6. december 2019 at en grundig gennemgang af Gudenåmodellens scenarier og beregninger (C12) skulle finde sted på komitéens første møde i 2020.

Arbejdet fra C12 projektet forventes endvidere indarbejdet i helhedsplanen for Gudenåen, hvor Gudenåkomitéen er tiltænkt rollen som faglig politisk arbejdsgruppe for Borgmestergruppen (se forrige dagsordenspunkt og bilag hertil).

C12 projektets bemærkninger

De 7 Gudenåkommuner har siden 2017 samarbejdet med Skanderborg forsyning i et EU støttet projekt. Projektet administreres af Region Midtjylland.

Projektets fundament er en hydraulisk model (vandløbsmodel), som forventes afleveret af rådgiver i april 2020.

Vandløbsmodellen kan beregne vandstande i Gudenåens hovedløb samt tilløbet fra Skanderborgsøerne, og vise omfanget af oversvømmelser under de nuværende vejrforhold og forskellige fremtidige klimascenarier her.

Vandløbsmodellen kan også bruges til at regne på forskellige scenarier for håndtering af vand i systemet. På den måde kan man vurdere konsekvenser for vandstanden i hele åens længde af ændringer i afstrømningsmønstret ved gennemførelse af forskellige scenarier til at modvirke oversvømmelser. Der er regnet på scenarier, der holder vandet tilbage (f.eks. ådalsparkering), og scenarier, som fremmer vandets vej i systemet (f.eks. parallel-løb).

På baggrund af vandløbsmodellen er der lavet en varslingsmodel. Varslingsmodellen giver et overblik over nutidige og fremtidige vandstandsforhold i Gudenåen, og den kan varsle lodsejere, myndigheder og andre om vandstanden i Gudenåen tre dage frem. Varslingsmodellen bruger data (vandføring, vandstand og nedbør) fra vandløbsmodellen til beregningerne.

Projektet skal fremadrettet i dialog med politikere, foreninger/organisationer, lodsejere og andre interessenter om vandløbs- og varslingsmodellen og scenarierne. Denne borger- og interessentinddragelse omkring modellen og de muligheder og konsekvenser som evt. indsatser mod

oversvømmelserne kan medføre vil foregå i 2020-2021, gerne med Gudenåkomitéens medlemmer i en central rolle.

I projektets sidste fase skal der arbejdes med forslag til indsatser enkeltvis eller i kombinationer til imødegåelse af klimaforandringerne.

På mødet 19. juni 2020 vil projektmedarbejdere give status på projektet, besvare spørgsmål og gå i dialog med Gudenåkomitéen om medlemmernes rolle. I punktets behandling deltager Andrea Høj Plejdrup, Favrskov Kommune (varslingssystem), Rolf Christiansen, Viborg Kommune (scenarier for vandhåndtering) samt Peter Sig Kristensen, Skanderborg Forsyning (borger- og interessentinddragelse).

Projektet skaber en fælles forståelsesramme for Gudenåens vandløbs-system. Den fælles ramme, udtrykt i en fælleskommunal vision for håndtering af vand i systemet, forventes at være en del af udviklingen af en tværgående helhedsplan for Gudenåen, der går på tværs af kommunegrænser. Visionen blev på Gudenåkomitéens anbefaling tiltrådt af alle syv Gudenå-kommuner i efteråret 2019.

Bilag

Bilag 11: Beskrivelse af Varslingssiden_v3

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 9. Orientering fra GudenåSamarbejdet

Baggrund

GudenåSamarbejdet er et samarbejde mellem de 7 Gudenåkommuner om Gudenåens oplevelsespotentialer. GudenåSamarbejdet er politisk forankret i et Borgmesterforum og administrativt i et direktørforum. Det daglige arbejde udføres af ansat koordinator og en faglig styregruppe. Gudenåkomitéen var vært for GudenåSamarbejdet i perioden fra 2012 til 2015. Der er følgelig et vist sammenfald mellem interesseområderne for GudenåSamarbejdet og Gudenåkomitéen, hvorfor Gudenåkomitéen ønsker en årlig orientering om GudenåSamarbejdets aktiviteter.

Sekretariatets bemærkninger

Sidste gang Gudenåkomitéen fik orientering fra GudenåSamarbejdet var den 30. november 2018. GudenåSamarbejdets netværkskoordinator vil på mødet den 19. juni 2020 orientere om aktiviteter – gennemførte og planlagte – i 2019 og 2020. Det drejer sig primært om det digitale kort oplevgudena.dk, som er de 7 kommuners udstilling af friluftsmulighederne på baggrund af data fra forskellige datakilder; et podcastprojekt, der foreløbig har resulteret i en ny podcast om Gudenåens kulturhistorie ”Åsteder – Gudenåens kulturhistorie” med 11 afsnit og over 10.000 lytninger; skilte ved banegårde eller andre ”indgange” til Gudenå-området, en grundig kortlægning af Gudenåstien og de tilknyttede faciliteter samt tre tv-programmer om Gudenåen. Derudover vil koordinatoren orientere om samarbejdet med de nye destinationer.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

I oplægget blev der henvist til følgende links:

- <https://oplevgudena.dk/> – ombygges efter denne skabelon <https://udeliv.vejle.dk> . Det nye <https://udinaturen.dk/> der har medført ændringerne i vores datamotor.
- <https://oplevgudena.dk/podcast/>
- Gudenåsti: <https://naturstyrelsen.dk/media/275628/gudenaastien-vision-og-helhedsplan-060520.pdf>
- Villum & Schmidt lagde en masse billeder m.v. på Facebook under turen på Gudenåen: <https://www.facebook.com/villumschmidt>

Punkt 10. Økonomiorientering. Regnskab for Gudenåkomitéen og sejladsområdet 2019 samt budgetforslag Gudenåkomitéen 2021

Baggrund

Regnskaberne for Gudenåkomitéen og Sejladsområdet 2019 underlægges revision i Silkeborg kommune. Gudenåkomitéen orienteres hermed om årsresultaterne samt budgetforslag for Gudenåkomitéen 2021.

Sekretariatets bemærkninger

Den forventede budgetoverskridelse i 2019 for Gudenåkomitéen på ca. 50.000 – 60.000 kr. som afholdelsen af både studietur og temamøde i forventedes at medføre for 2019, viste sig mindre end forventet – årsresultatet for 2019 for Gudenåkomitéen blev - 31.139 kr.

Underskuddet er overført til budget 2020 for Gudenåkomitéen.

Overskuddet på sejladsområdet 2019 var omvendt større i 2019 end forventet, primært grundet lavere IT-udgifter end budgetteret og overførsel fra 2018. De uforbrugte midler på 540.266 kr. overføres til sejladsbudgettet for 2020, hvor det forventeligt vil fjerne det underskud der som er budgetteret med.

Begge regnskaber placeres efter indeværende møde på Gudenåkomitéens hjemmeside.

Budgetforslag for Gudenåkomitéen 2021 samt disponering af midlerne ses ligeledes i bilag 12. Medlemsbidraget for 2021 samt disponering af midlerne er identisk med 2020.

Bilag:

Bilag 12: Samlet økonomioversigt_wp

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen om regnskaberne for hhv. Gudenåkomitéen og Sejladsområdet 2019 til efterretning
- Gudenåkomitéen godkender budgetforslaget for Gudenåkomitéen 2021, herunder disponeringen af midlerne.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 11. Orientering fra sejladsområdet

Baggrund

Gudenåkomitéen har som opgave at følge udviklingen i den rekreative anvendelse af vandsystemet og de vandnære arealer.

Sekretariatets bemærkninger

Der afholdes som udgangspunkt 2 dialogmøder med kanoudlejerne årligt samt 2 møder i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen, for begges vedkommende placeret før og efter sejlads højsæsonen. Møderne i begge fora før sejlads sæsonen blev dog aflyst som følge af Coronasituationen. Forårsdialogmødet ville forventeligt ikke have været afholdt uanset Coronasituationen. Som vanligt var der ikke indmeldt emner til Sekretariatet fra hverken udlejere eller kommuner, der krævede et dialogmøde. Forårsnyhedsbrevet 2020, som erstattede dialogmødet, er bilagt dagsordenen til orientering. Sidste fysiske dialogmøde blev afholdt 5. september 2017.

På Brugerrådsmøde 16. maj 2019 besluttede et enigt Brugerråd at tage en sag vedr. båd størrelser og farten fartøjer fremføres ved, videre til Skanderborg og Silkeborg Byråd. Her skulle det drøftes om muligheden for at arbejde med en sejladsbegrænsning i Søhøjlandet var tilstede. Sagen har følgelig været behandlet i Skanderborg kommune d. 1. oktober 2019 og i Silkeborg Kommune d. 9. oktober 2019. Skanderborg Kommune besluttede at invitere Silkeborg Kommune til et møde om emnet i foråret 2020, hvor de bl.a. vil drøfte sejladsen i Gudenåen. Mødet er endnu ikke afholdt.

Udlejningssejladsen:

Den nuværende tilladelsesordning til udlejningsvirksomhed blev godkendt af Gudenåkomitéen d. 4. marts 2016 og efterfølgende vedtaget i de 7 Gudenåkommuner og har været gældende siden 1. januar 2017. Koncessionsperioden strækker sig til 31.12.2020 med mulighed for 2x2 års administrativ forlængelse.

Gudenåkomitéen tog 21. juni 2019 orienteringen om videreførelse af indeværende tilladelsesordning til udlejningsvirksomhed i Gudenåsystemet til efterretning. På denne baggrund fortsætter nuværende ordning uændret de næste 2 år (adm. forlængelse), hvorefter det kan vurderes, hvorvidt ordningen skal fortsætte i op til yderligere 2 år.

Antallet af koncessioner i 2020 forventes p.t. at være 890, fordelt på 729 langturskoncessioner og 161 timekoncessioner. Det er muligt for udlejerne at få flere koncessioner i løber af sejlads sæsonen, såfremt de ønsker dette og der er pt. tale om en stigning på 10 koncessioner ift. 2019. Det mest almindelige udlejningsfartøj er fortsat en kano, men der begynder at komme flere udlejnings-SUPs på vandet.

Forventningen til udlejningssejladsen 2020 blev for nogle udlejere i starten af året (marts/april) påvirket af den generelle usikkerhed omkring Corona-situationen.

- En udlejer med langturskoncessioner ønskede i marts måned at starte udlejningssejlads før den tilladte sejladsæson med begrundelse i Corona situationen. Ønsket blev, efter indhentning af bemærkninger fra Gudenåkommunerne hertil, ikke imødekommet af Hedensted Kommune.
- To udlejere med langturskoncessioner spurgte medio april måned ind til muligheden for en udsættelse af koncessionsgebyrbetaling til efter sejladsæsonen, og en af disse udlejere spurgte endvidere ind til muligheden for at nedsætte koncessionsgebyret størrelse til det halve (150 kr. i stedet for 300 kr. pr. koncession). Sekretariatet forlagde begge ønsker til udbudsjurist i Silkeborg kommune. Ønskerne kunne på det foreliggende grundlag og den indgående kontrakt ikke imødekommes.

I takt med at Corona-restriktionerne blev lempet kom der mere gang i aktiviteten. Det imødeses med interesse om antallet af sejladsdage i IT-systemet GudenåSkyen opbruges som konsekvens af at flere danskere forventeligt holder ferie i Danmark grundet Coronavirus. Salget af gæstemærker til sejlads på strækningen Tørring-Klostermølle sker over dobbelt så hurtigt som i 2019 (data trukket 5. maj 2020), hvilket tyder på en øget interesse for at komme ud i naturen.

Udlejerne har deres egen side på www.sejladspaagudenaen.dk, som bl.a. indeholder en back-up løsning hvis GudenåSkyen skulle blive ramt af tekniske vanskeligheder. Siden blev under Coronakrisen anvendt af Sekretariatet til at orientere udlejere om tilgængeligheden af offentlige toiletter og overnatningspladser i de 7 Gudenåkommuner. Hjemmesiden er under Coronakrisen optimeret både indholdsmæssigt, strukturmæssigt og teknisk for at kunne leve op til EU's tilgængelighedsforordning, som for eksisterende hjemmesider i kraft 23. september 2020.

Bilag

Bilag 13: Orienterende nyhedsbrev_Foråret 2020 vedr. ikke-motoriseret langtursudlejningssejlads i Gudenåsystemet_wp

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 12. Gensidig orientering om øvrige Gudenårelaterede projekter

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Viborg kommunes komitémedlem orienterede om, at der skal udarbejdes en konsekvensvurdering af Gudenåcentralens ansøgning om fornyet vandindvindingstilladelse. Gudenåcentralen skal tilvejebringe oplysninger eller gennemføre egentlige undersøgelser som grundlag for, at Viborg Kommune kan udarbejde en konsekvensvurdering.

Favrskov kommunes komitémedlem orienterede om, at der arbejdes på at få det sidste stykke af Trækstien med.

Silkeborg kommunes komitémedlem orienterede om, at der i Silkeborg er foretaget grødeskæring mere effektivt end tidligere (flere både, færre dage).

Punkt 13. Godkendelse af revideret aktivitetsplan for Gudenåkomitéen og punkter til næste møde

Baggrund

Gudenåkomitéen fastlagde d. 6. december 2019 af overordnet aktivitetsprogram for Gudenåkomitéen/VOS 2020 aktivitetsplanen for 2020.

Som følge af ændringer grundet Coronakrisen samt samtænkning af aktiviteter i regi af Gudenå helhedsplan, fremlægger Sekretariatet på mødet et forslag til en revideret aktivitetsplan for 2020.

Sekretariatets bemærkninger

Ordinære møder:

Sekretariatet orienterede d. 22. april 2020 pr. mail komitéen om, at det Corona-aflyste komitémøde d. 27. marts 2020, ikke blev erstattet af et andet møde. Datoen for indeværende møde er bibeholdt ift. den oprindelige plan, mens datoen for årets sidste komitémøde foreslås ændret fra d. 27. november til d. 13. november 2020. Gudenåkomitéens møde d. 13. november forlænges med et TEMAmøde) (se tidligere dagsordenspunkt). Samlet set vil mødeaktiviteterne denne dag kunne forventes at strækkes sig over tidsrummet 08.30 – 15.30. Mødestedet er forventeligt Energimuseet i Viborg Kommune.

Som aftalt på dialogmødet mlm. Gudenåkomitéen/VOS og landboforeningsformændene er der fremsendt en fælles invitation fremsendt til Miljøminister Lea Wermelin og Fødevareminister Mogens Jensen. Datoforslaget 17. september 2020 skyldes, at miljøministeren forventeligt befinder sig i den sydlige del af Jylland denne dag. Datoen er ikke endelig, hvorfor den i nedenstående skema angives i kursiv. Sekretariatet holder komitéen orienteret om evt. ændringer til denne dato.

D. 9. oktober 2020 er forhåndsreserveret til separat studiedag om klimatilpasning i Holstebro (se forrige dagsordenspunkt).

Som beskrevet i punktet om Gudenå Helhedsplan, foreslås et opstartende møde med følgegruppen for Gudenå Helhedsplan. Mødet foreslås at ligge i september 2020 – i oversigtskemaet er hhv. torsdag d. 10. og 24. september 2020 foreslået som mulige mødedatoer (datoforslagene er angivet i kursiv).

Dato	Aktivitet	Sted	Tidsrum
17. september 2020	Muligt møde: Landboforeninger, Gudenåkomitéen/VOS og Miljøminister/Fødevarerminister	Vejle Kommune (Jelling)	14.30 – 16.00
torsdag d. 10. september alternativt torsdag d. 24. september 2020	Møde med Følgegruppe for Gudenå Helhedsplan	Fx Silkeborg søerne	15.00 – 18.00
9. oktober 2020	Studiedag - Gudenåkomitéen	Holstebro Kommune	09.00 – 16.20
13. november 2020	Møde i Gudenåkomité	Viborg Kommune (Energimuseet)	08.30 – 11.30
13. november 2020	Gudenå Helhedsplan – TEMAmøde	Viborg Kommune (Energimuseet)	12.30 – 15.30

Følgende punkter forslås til Gudenåkomitéens kommende dagsorden:

- VOS orientering
- VPIII
- Gudenå Helhedsplan
- Fremdrift i projektet om C12 (vandløbsmodel for Gudenåen) og Klimatilpasningsprojekter i Gudenåkommunerne
- Orientering fra sejladsområdet (møde i Brugerrådet for sejlads, møde m/m Søhøjlandets kommuner vedr. sejladsstryk og bådstorelser, udlejningssejladsen 2020, evt. dialogmøde med udlejerne efterår 2020)
- Økonomiorientering 2020 (foreløbigt regnskab Gudenåkomitéen og Sejladsområdet samt budgetforslag sejladsområdet 2021)
- Gensidig orientering om Gudenårelaterede projekter
- Punkter til næste møde

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at:

- Gudenåkomitéen drøfter og godkender det overordnede aktivitetsprogram 2020
- Gudenåkomitéen drøfter punkter til næste møde

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Det første møde med Følgegruppe for Gudenå Helhedsplan blev fastlagt til d. 24. september 2020.

Punkt 14. Eventuell

Bilag 1

Til
Miljø- og Fødevarerministeriet
Landbrugsstyrelsen
Pioner Allé 9
6270 Tønder

29. januar 2020

Høring til udkast til bekendtgørelse om multifunktionel jordfordeling og udkast til vejledning om samtykke til multifunktionel jordfordeling

Gudenåkomitéen har som et tværkommunalt forum i mange år samarbejdet om en tværgående koordinering af indsatser i tilknytning til landets største vandløb. Gudenåkomitéen kan derfor tilslutte sig den multifunktionelle tilgang til løsning af udfordringer på klima- og vandmiljøområdet (MUFJO).

Gudenåkomitéen hilser velkommen, at ordningen er fleksibel. Det virker som om, det er muligt på en forholdsvis enkel måde at ændre i projekterne undervejs. Det bliver positivt bemærket, at ændringer i arealbenyttelsen i forbindelse med et MUFJO-projekt, ifølge bekendtgørelse og vejledning så vidt muligt skal gøres permanente gennem tinglysning.

Gudenåkomitéen anbefaler, at der i tildelingen af point i ansøgningerne kan lægges mere vægt på graden af koordination på tværs af kommunegrænser, f.eks. i vurderingen af projekterrealiserbarhed.

Gudenåkomitéen ønsker at påpege, at de indledende undersøgelser, som skal fremsendes sammen med ansøgning om fri multifunktionel jordfordeling, er forholdsvis omfattende og dermed potentielt ret omkostningstunge for ansøgerne. Ordningen indeholder dog ingen muligheder for hel eller delvis finansiering af forberedelserne. Dette vurderes at være uheldigt, da det kan risikere at mindske ordningens succes.

Gudenåkomitéen ønsker endvidere at påpege, at der ligeledes heller ingen muligheder er for finansiering af gennemførelsen af de projektelementer, der ligger udover selve jordfordelingen. Det kan være elementer som faciliteringsfunktionen, som erfaringsmæssigt er den vigtigste del af et multifunktionelt projekt, eller dækning af værditab på jord og anden lodsejerkompensation ved gennemførelse af projektets forskellige elementer.

Gudenåkomitéen gør slutteligt opmærksom på, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis Staten får mulighed for at opkøbe projektjord, som tilfældet er i vådområdeordningen.

Med venlig hilsen

Karen Lagoni
Formand
Gudenåkomitéen/VOS Randers Fjord

Claus Løwe Klostergård
Næstformand
Gudenåkomitéen/VOS Randers Fjord

Bilag 2

Miljø- og Fødevareministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

26. februar 2020

Til miljøminister Lea Wermelin, fødevareminister Mogens Jensen og skatteminister Morten Bødskov

Kommunerne og landbrugets organisationer i oplandet til Randers Fjord peger på barrierer og løsninger i forhold til at opfylde målet af den kollektive indsats, der skal reducere belastningen af næringsstoffer i vandmiljøet.

VandOplandsStyregruppen (VOS) for oplandet til Randers Fjord er nedsat af 13 kommuner, som i flere år i regi af Gudenåkomitéen har haft et konstruktivt samarbejde med områdets landbrugsorganisationer om den kollektive indsats, der skal reducere belastningen af næringsstoffer i vandmiljøet.

Vi er imidlertid ikke i mål med opgaven på grund af en række barrierer, og skriver derfor sammen denne henvendelse for at komme i dialog om, hvordan der skabes bedre fremdrift i etableringen af vådområder og minivådområder.

Barriere: Lodsejertilslutning.

Vådområder er som udgangspunkt frivillige og kan kun etableres, hvis der er tilslutning fra lodsejerne. Derfor er manglende tilslutning en afgørende barriere for at komme i mål. Der er i dag et misforhold mellem den ”kollektive” indsats og den individuelle lodsejers beslutningsproces - herunder planlægning.

Inspiration: Ny model skaber hurtigere resultater

Et projekt i Jelling har netop vist, hvordan man med en kollektiv proces i et mindre opland kan sikre forståelse og engagement fra landmænd, så det giver mening for dem at gå ind i projekterne. Samtidig sikres en samlet planlægning for placeringen af forskellige virkemidler som vådområder, lavbundsprojekter og minivådområder, hvor de rent faktisk virker bedst.

Det er imidlertid ikke med det eksisterende regelsæt muligt at finansiere en sådan kollektiv planlægningsproces for forskellige virkemidler.

Barriere: Ny ejendomsvurderingslov i forhold til mindre landbrugsejendomme

Det er med ærgrelse, at vi nu må konstatere, at igangværende vådområdeprojekter med opbakning fra lodsejere bliver mødt med en markant barriere på grund af overgangen til den nye ejendomsvurderingslov. Aktuelt står et vådområdeprojekt i Favrskov Kommune på 280 ha til at falde på, at lodsejere med mindre landbrugsejendomme ikke vil risikere at blive mødt med en ca. 400% stigning i deres ejendomsskat, hvis de går ind i en jordfordeling.

Løsning: Vi vil bede skatteministeren overveje mulighederne for at rykke fristen for, at den nye lovgivning træder i kraft, så de vådområdeprojekter, der er i gang, kan gennemføres. Derudover er overgangsfasen en barriere for alle nye jordfordelingsprojekter, og ministeren bedes derfor undersøge mulighederne for at afhjælpe situationen. En simpel løsning kunne være en regel om, at deltagelse i jordfordeling og vådområdeprojekter af samfundsmæssige hensyn ikke udløser en revurdering af ejendomsskattegrundlaget.

Barriere: Frigivelse af fosfor fra vådområdeprojekter

Vådområde- og lavbundsprojekter gennemføres ikke, hvis der er risiko for en øget udledning af fosfor til vandmiljøet. Det blokerer i dag for mange våd- og lavbundsprojekter. Der er derfor i 3. vandplanperiode brug for, at man har finansierede afværgeforanstaltninger til rådighed i ordningen. Eksempelvis afskrælning af topjord, dybdepløjning og høst af biomasse. Især den meget effektive fjernelse af topjord er omkostningstung.

Løsning: Vi opfordrer miljøministeren og fødevarerministeren til at sikre, at vådområder fortsat er et reelt virkemiddel i den kollektive indsats for at reducere udledning af kvælstof, fosfor og drivhusgasser. Vi opfordrer også ministrene til at anvise, hvordan nødvendige foranstaltninger til at imødegå fosforproblematikken kan inddrages – herunder finansiering af indsatsen.

Invitation: *Miljøministeren og fødevarerministeren vil modtage en særskilt invitation til et møde i Jelling, for at synliggøre hvordan en ny kollektiv planlægning- og beslutningsproces kan skabe resultater hurtigere og mere omkostningseffektivt.*

Med venlig hilsen

Karen Lagoni
Formand, Gudenåkomitéen/VOS Randers Fjord

Claus Løwe Klostergård
Næstformand, Gudenåkomitéen/VOS Randers Fjord

Christian G. Jensen
Formand, Landboforeningen Kronjylland

Frede Lundgaard Madsen
Formand, LandboForeningen Midtjylland

Jens Gammelgaard
Formand Landboforeningen Odder-Skanderborg

Henrik Nielsen
Formand, Østjysk Landboforening

Hans Gæmelke
Formand, Djursland Landboforening

Niels-Jørgen Thomsen
Formand, Østjydsk Familielandbrug

Lars Kristensen
Formand, Landboforeningen Limfjord

Anette Klausen
Formand, Familielandbruget MIDT-Jylland

Nis Hjort
Formand, Vejle-Fredericia Landboforening

Bilag 3

Til Gudenåkomitéen
MajbrittKjeldahl.Lassen@silkeborg.dk

Den 5. april 2020

Kære Gudenåkomitéen

Tak for jeres brev af 26. februar 2020 om barrierer og løsninger i forhold til at opfyldes målet for den kollektive indsats, der skal reducere belastningen af næringsstoffer i vandmiljøet. Jeg har aftalt med miljøministeren og skatteministeren, at jeg svarer på alles vegne.

Lad mig allerførst anerkende den indsats, som alle parter omkring Gudeåen gør for at nå i mål med kvælstofindsatsen. Jeg ved, det er en stor og udfordrende opgave.

Regeringen ønsker at understøtte og styrke fremdriften i de kollektive virkemidler, der bidrager til reduktion af kvælstofudledningen og har derfor nedsat en ny styregruppe med repræsentanter for indsatsens parter: Landbrug & Fødevarer, KL, Miljøstyrelsen, Landbrugsstyrelsen og Naturstyrelsen. Styregruppen skal overordnet sikre, at indsatsen med de lokale kvælstofvirkemidler forløber så godt som muligt på tværs af relevante myndigheder. Styregruppen følger status og udvikling af den lokale indsats i forhold til at gennemføre vådområdeprojekter, lavbundsprojekter og minivådområder, overvåger og understøtter fremdriften, drøfter generelle og konkrete problemer og barrierer i forhold til de tre virkemidler, og den kommer med forslag til løsning herpå. Der har allerede været drøftet mange forskellige forhold i gruppen.

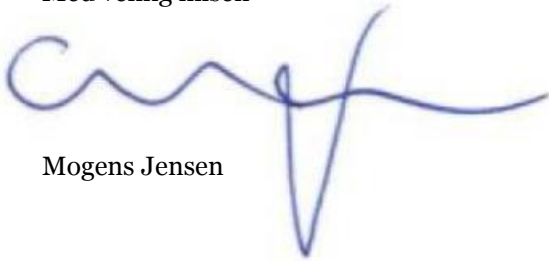
En kollektiv og inddragende proces i forhold til de konkrete projekter er en rigtig god idé. Der er ikke noget i de gældende regler og rammer, der forhindrer en sådan proces og det er muligt for kommunerne via tilskudsmidlerne at få finansieret fx en landbrugskonsulent til bl.a. at bistå med at oplyse og informere lodsejerne, herunder på fælles lodsejermøder. Et af de første initiativer, som den nationale styregruppe vil tage, er netop en opfordring til kvælstofindsatsens parter til at samarbejde lokalt på tværs af virkemidler. Denne opfordring sendes ud inden længe. I forbindelse med vådområdeindsatsen har kommunerne ved starten af hver vandplanperiode modtaget DUT-bidrag på henholdsvis 9,5 mio. kr. og 17,4 mio. kr., som giver mulighed for finansiering af forskellige faciliterende tiltag om omkring projektindsatserne.

Flere organisationer har over for mig og over for skatteministeren peget på at der ved deltagelse i en jordfordeling kan være risiko for, at især mindre landbrugsejendomme ændrer kategorisering efter den nye ejendomsvurderingslov.

Jeg kan oplyse, at der lige nu er dialog mellem vores to ministerier om denne udfordring, og der ses nærmere på løsningsmuligheder, så vi undgår, at det bliver en barriere for de kollektive virkemidler.

I nogle tilfælde kan det forudses, at etableringen af et vådområde- eller lavbundsprojekter kan føre til udledning af større mængder fosfor. Samtidig med at disse projekter bidrager til at løse et miljøproblem, er der således risiko for, at de desværre kan skabe et andet. Det må ikke ske. Indtil videre tolererer man en mindre udledning i de enkelte vandområder – det giver et vist spillerum. Der er meget stor fokus på fosforproblematikken og der arbejdes intenst i ministeriet på at finde gode løsninger, hvilket dog ikke er nemt, hvis de også skal være effektive og til at betale. Den nationale styregruppe tager også fat om dette problem i en kommende arbejdsgruppe mellem Miljøstyrelsen og SEGES. Jeg håber, at vi ud fra det arbejde kan finde nye gode løsninger på udfordringen med fosfor.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Mogens Jensen', with a stylized, flowing script.

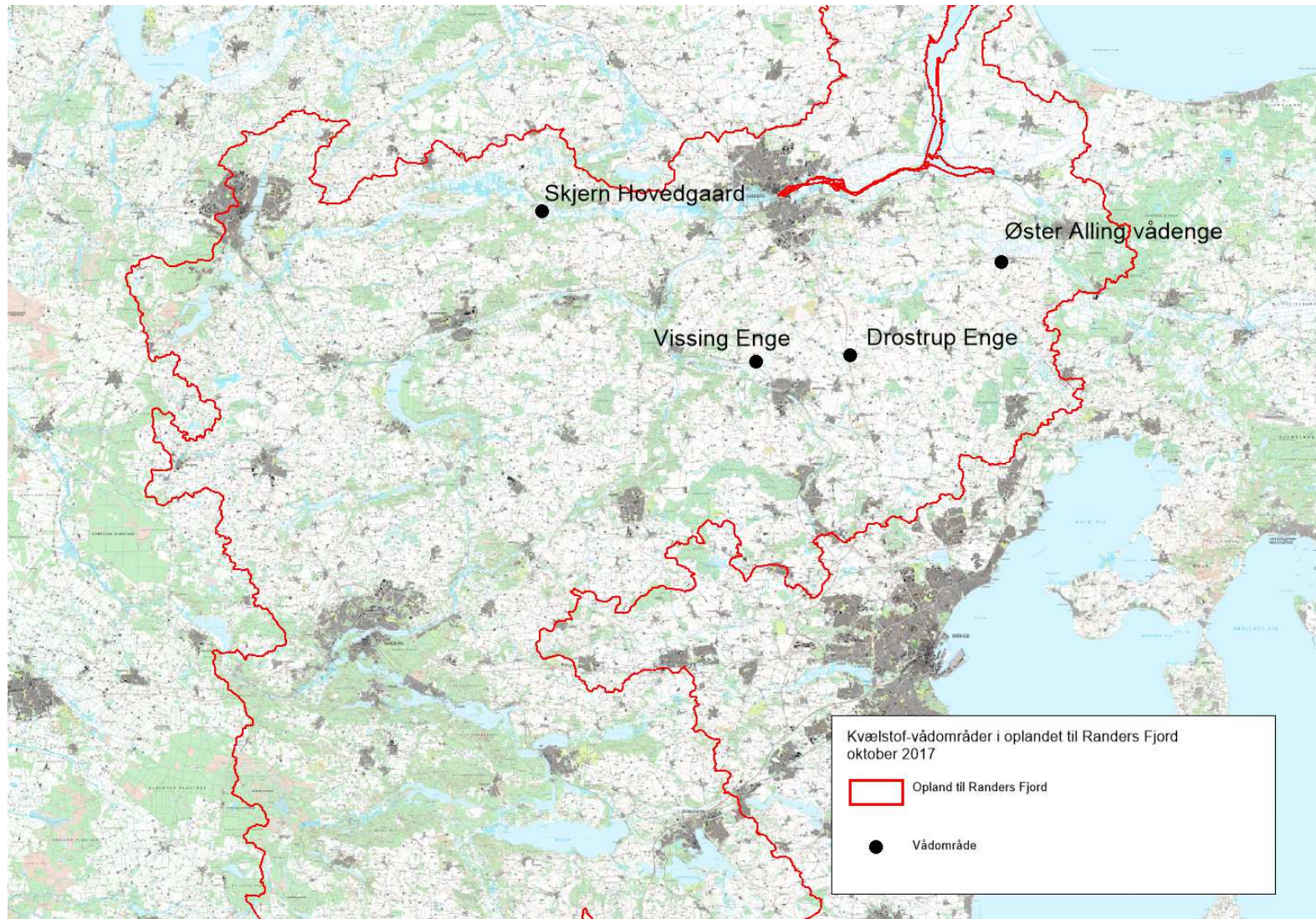
Mogens Jensen

Bilag 4

Det har ikke været muligt at gøre indholdet i dette bilag (tabeller med små tal på en farvet baggrund samt 4 kort over et udsnit af Jylland) webtilgængeligt. Kontakt Hanne Stadsgaard Jensen på mailadressen hsjen@viborg.dk for yderligere informationer om bilagets indhold.

Kortbilag

Vandplan 1 N-vandoplandsplan vandopland 1.5 Randers Fjord

Vandoplandsplan: 1.5 Randers Fjord

Kvælstof-vådområder

Udfyld de hvide felter - de gule må ikke ændres!

Miljø- og Fødevarerministeriet
Miljøstyrelsen

VOS:	Karen L.
Redigeringsdato:	02-06-2020
Version:	40

A1 - Skitseprojekter

Skal ikke udfyldes	Skal ikke udfyldes2	Projekt navn	Beliggenhed: Kommune(r)	Projektejer:	Kystvandområde	N-reduktion (kg N/år)	P-reduktion (kg P/år)	Undersøgelses-område (ha)	Arealeffektivitet (kg N/ha/år)	Bemærkning	Vurderes realiserbar?
		Vejle Å	Norddjurs	Norddjurs	Randers Fjord(135, 136, 137)	26.500	0	270,00	98,15		
		Nørreåen	Randers	Favrskov						Mindre egnede proje	Nej
		Granslev By Enge	Favrskov	Favrskov						Mindre egnede proje	Nej
		Randrup Mølle	Viborg	Viborg						Mindre egnede proje	Nej
						26.500	0	270,00			

A2 - Forundersøgelser

LBST journalnr.	Projektstatus	Projekt navn	Beliggenhed: Kommune(r)	Projektejer:	Kystvandområde	N-reduktion (kg N/år)	P-reduktion (kg P/år)	Projektareal (ha)	Arealeffektivitet (kg N/ha/år)	Budget/udgift forundersøgelse	Undersøgelses-område (ha)	Bemærkning	Forventet startdato - Etablering	Startdato - forundersøgelse	Slutdato - forundersøgelse
	Foru. gennemført	Tvede Å	Randers	Randers	Randers Fjord(135, 136, 137)	3.741	0	38,03	98,37	197.670,00				28-03-2017	28-03-2019
	Tilsagn	Tange Å	Silkeborg	Silkeborg	Randers Fjord(135, 136, 137)	6.100	0	66,25	92,08	262.120,00				31-08-2018	31-08-2020
	Tilsagn	Korreborg Bæk	Viborg	Viborg	Randers Fjord(135, 136, 137)	9.600	0	92,63	103,64	501.019,00				01-09-2019	01-09-2021
	Foru. gennemført	Venning vest for Randers	Randers	Randers	Randers Fjord(135, 136, 137)	4.473		37,60	118,96	157.965,00		Data fra MST		13-09-2016	13-09-2018
	Foru. gennemført	Favrskov Enge Vest	Favrskov	Favrskov	Randers Fjord(135, 136, 137)	42.000		443,57	94,69	717.034,21		Data fra MST		03-10-2016	01-07-2019
	Foru. gennemført	Velds Møllebæk	Viborg	Viborg	Randers Fjord(135, 136, 137)	11.000		102,33	107,50	437.001,00		Data fra MST		26-09-2016	26-09-2018
	Foru. gennemført	Drammelstrup Enge	Norddjurs	Norddjurs	Randers Fjord(135, 136, 137)	9.500		99,10	95,86	294.870,00		Data fra MST		01-11-2018	01-11-2018
	Foru. gennemført	Gjerlev Enge	Randers	Naturstyrelsen HIM	Randers Fjord(135, 136, 137)	11.700		106,22	110,15	479.112,00		Data fra MST		08-03-2018	08-03-2020
	Foru. gennemført	Ilse ved Hjorthede	Viborg	Viborg	Randers Fjord(135, 136, 137)	1.600		15,77	101,46	207.411,00		Data fra MST		28-08-2018	28-08-2020
						99.714	0	1.001,50		3.254.202,21	0,00				

Ekstra andel forundersøgelser (%) **89,83** Maks. 120 % på hovedvandområdeniveau

A3 - Etableringer

LBST journalnr.	Projektstatus	Projekt navn	Beliggenhed: Kommune(r)	Projektejer:	Kystvandområde	N-reduktion (kg N/år)	P-reduktion (kg P/år)	Projektareal (ha)	Arealeffektivitet (kg N/ha/år)	Budget/udgift forundersøgelse	Budget/udgift etablering	Indtægter salg af projektjord	Omkostnings-effektivitet (kr./kg N)	Startdato - etablering	Slutdato - etablering
17-0130859	Tilsagn	Kollerup Enge	Favrskov	Favrskov	Randers Fjord(135, 136, 137)	3.136	-627	31,38	99,94	0,00	3.071.580,00		979,46	01-04-2017	31-12-2021
19-0309559	Tilsagn	Venning vest for Randers	Randers	Randers	Randers Fjord(135, 136, 137)	4.473	436	38,63	115,79	157.975,00	5.739.931,00	772.600,00	1.145,83	27-08-2019	26-08-2023
19-0134310	Tilsagn	Favrskov Enge Vest	Favrskov	Favrskov	Randers Fjord(135, 136, 137)	11.321	-57	178,12	63,56	717.034,21	29.643.303,42	5.055.750,00	2.235,19	12-03-2019	12-03-2023
18-0090731	Tilsagn	Velds Møllebæk	Viborg	Viborg	Randers Fjord(135, 136, 137)	5.877	-584	78,25	75,11	437.001,00	7.933.350,00	720.900,00	1.301,59	01-04-2018	18-02-2022
19-0321806	Tilsagn	Drammelstrup Enge	Norddjurs	Norddjurs	Randers Fjord(135, 136, 137)	9.647	431	87,18	110,66	294.870,00	24.575.497,00	2.046.750,00	2.365,88	02-09-2019	02-09-2023
19-0136057	Tilsagn	Gjerlev Enge	Randers	Naturstyrelsen HIM	Randers Fjord(135, 136, 137)	13.039	-801	104,64	124,61	479.112,00	17.949.738,00	2.542.524,00	1.218,37	12-03-2019	11-03-2023
19-0320947	Tilsagn	Ilse ved Hjorthede	Viborg	Viborg	Randers Fjord(135, 136, 137)	2.327	-107	15,92	146,17	207.411,00	1.990.042,00		944,33	04-09-2019	04-09-2023
19-0136230	Tilsagn	Favrskov Enge Øst	Favrskov	Favrskov	Randers Fjord(135, 136, 137)	11.998	-124	110,53	108,55	382.686,79	21.967.560,00	3.865.750,00	1.540,63	12-03-2019	12-03-2023
						61.818	-1.432	644,65		2.676.090,00	112.871.001,42	15.004.274,00			

Gennemsnitlig kg N/ha/år **95,89** Vejledende reference: 90 (kg N/ha/år) på hovedvandområdeniveau

A4 - Projekter der har fået afslag/er opgivet

LBST journalnr.	Projekttype	Projekt navn	Beliggenhed: Kommune(r)	Projektejer:	Kystvandområde	N-reduktion (kg N/år)	P-reduktion (kg P/år)	Undersøgelses/P rojektareal (ha)	Arealeffektivitet (kg N/ha/år)	Budget/udgift forundersøgelse	Budget/udgift etablering	Indtægter salg af projektjord	Omkostnings-effektivitet (kr./kg N)	Bemærkning	Årsag til opgivelse/afslag
		Kahrholme	Norddjurs	Norddjurs	Randers Fjord(135, 136, 137)	60.000	0	480,00	125,00	0,00			0,00		Lodsejermodstand
	Foru. - opgivet	Ørum Enge	Viborg	Viborg	Randers Fjord(135, 136, 137)	8.000	0	103,60	77,22	570.004,00			71,25	Projektområdet overlæg	Øvrige forhold
						68.000	0	583,60		570.004,00	0,00	0,00			

Kortbilag N-VOP for vandopland 1.5 Randers Fjord, VP2.

Version 38 af 15. januar 2020

Grøn ★ = Med i vandoplandsplan

Gul ★ = Ekstra forundersøgelse

Rød ★ = Vurderet som mindre egnet/fået afslag/opgivet

Udfyld de lysegrønne felter - de grå felter må ikke ændres!

P-VOP version 3.0 (18. marts 2013)

P- Vandoplandsplan for Vandopland 1.5 Randers Fjord

Version : 5
dato 23-jan-18

NST-4256-00001

Formandskab for Vandoplandsstyregruppe (kommune, kontaktper.) Randers Kommune. Politisk formand: Karen Lagoni. Administrativ kontaktperson: Hanne Stadsgaard Jensen, Viborg Kommune

Få flere oplysninger
www.vandprojekter.dk

Der vedlægges oversigtskort over vandoplandet med markering af de enkelte projekters beliggenhed (kan angives med prik)

A1 Projektkatalog for Fosforvådområdeprojekter

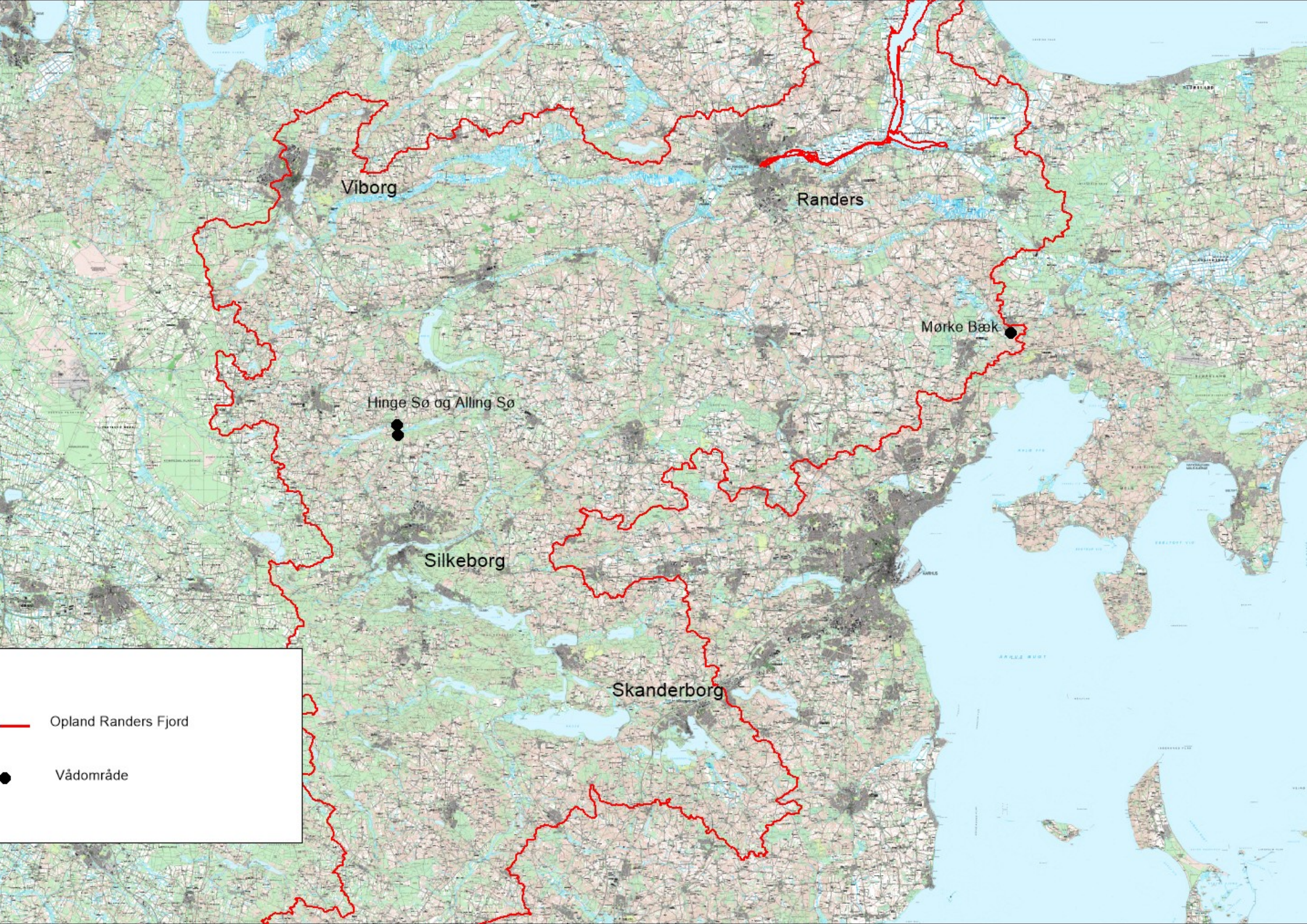
nr.	Projekt navn	Beliggenheds kommune(r)	Projektejer: kommune	Sø med indsats behov	P reduktion (kg P /år) ¹	Størrelse (hektar) ²	Budget Forundersøgelse	Forundersøgelse startdato	Forundersøgelse slutdato	Budget /udgift brutto Realisering	Budget /udgift netto Realisering	Projekt startdato	Projekt slutdato	Beliggende i Natura 2000	Projekt-modning ³	kr/kg P
I alt					663,0	63,8	549.148			5.084.647	4.415.647					
5	Fosforvådområde Hinge Sø - A	Silkeborg	Silkeborg	Hinge Sø + Alling Sø	563,0	56,7	449.448	01-07-12	30-04-14	4.067.865	3.428.865	02-12-14	01-03-17	nej	Gennemført	8024
14	Mørke Bæk	Syddjurs	Syddjurs	Mørke Mose, Nord	100,0	7,1	99.700	01-10-14	01-02-15	1.016.782	986.782	01-10-15	01-07-19	nej	Realiserings-fase	11165
																#DIVISION/01
																#DIVISION/01
																#DIVISION/01
																#DIVISION/01
																#DIVISION/01
																#DIVISION/01
																#DIVISION/01
																#DIVISION/01
																#DIVISION/01
																#DIVISION/01
																#DIVISION/01
																#DIVISION/01
gennemsnitlig kg P/ha/år omkostningseffektivitet kr/kg p						10,4	7.488	min 20 kg/ha/år i snit max 2842 pr. projekt		OBS!! Værdi opfylder ikke krav						

A2 Opgivne projekter (økonomi er realiserede beløb)

13	Tulstrup Mølleengen	Favrskov	Favrskov				169.920									Opgivet
15	Ring Kloster A	Skanderborg	Skanderborg				527.970									Opgivet
																Opgivet
																Opgivet
I alt							697.890			0	0					

- Noter:**
- 1 For ådalsprojekter (anslået reduktion kg P, indtil der foreligger forundersøgelse)
 - 2 Areal påvirket område (anslået areal, indtil der foreligger forundersøgelse)
 - 3 Idefase: Påtænkt projekt, oplysninger alene baseret på skøn eller gennemsnitstal
Skitsefase: Planlagt projekt, oplysninger kan helt eller delvis stamme fra ældre forundersøgelser eller fra nyere foreløbige faglige vurderinger og analyser
Forundersøgelse: Projekt er ansøgt og forundersøgelsen er i gang.
Forundersøgt: Forundersøgelsen er afsluttet
Realiseringsfase: Realisering er ansøgt og i gang.
Gennemført: Projektet er fysisk gennemført og afsluttet inklusive udbetaling af tilskud

SUM	
I alt P reduktion (kg)	663,0
I alt ha	63,8
I alt kg P/ha/år	10,4
I alt kr.	5.662.685

Viborg

Randers

Mørke Bæk

Hinge Sø og Alling Sø

Silkeborg

Skanderborg

 Opland Randers Fjord

 Våd område

Fosfor-vådområder

7. juli 2016

Vandoplandsplan for VP2 perioden 2016-2021

Udfyld de grønne felter - de blå felter må ikke ændres !

Miljø- og Fødevareministeriet

Navn på hovedvandopland

1.5 Randers Fjord

Version :

15

Dato:

21. februar 2020

Formandskab for Vandoplandsstyregruppe (kommune, kontaktpkr.)

Randers, Karen Lagoni. Administrativ kontakt: Hanne Stadsgaard Jensen, Viborg

Projektoversigt

A1a Kommunale projekter

nr	Projekt navn	Beliggenheds-kommune(r)	Projektejer: kommune	Sø med indsatsbehov	P-reduktion (kg/år)	Projektareal (hektar)	Kg P/ha/år	Budget/ Udgift Forundersøgelse	Forundersøgelse startdato	Forundersøgelse slutdato	Budget/ udgift etablering	Indtægter salg af projektjord	Projekt startdato	Projekt slutdato	Omk.effektivite	Projekt-status	Begrundelse
4	Lemming A	Silkeborg	Silkeborg	Alling Sø	74,8	18,66	4,008574491	133.573	28-09-16	08-05-19	3.213.785	90.000	03-09-19	02-09-23	43.548	Tilsagn til etablering giv	
6	Funder A	Silkeborg	Silkeborg	Ørn Sø	175	16,1	10,86956522	307.857	30-03-17	09-05-19	2.045.415	90.000	03-09-19	02-09-23	12.933	Tilsagn til etablering giv	
7	Tanghus Bæk	Silkeborg	Silkeborg	Hinge Sø	28	2,1	13,33333333	161.871	30-03-17	09-05-19	443.315		03-09-19	02-09-23	21.614	Tilsagn til etablering giv	
							#DIVISION/0!								#DIVISION/0!		
							#DIVISION/0!								#DIVISION/0!		
							#DIVISION/0!								#DIVISION/0!		
							#DIVISION/0!								#DIVISION/0!		
							#DIVISION/0!								#DIVISION/0!		
							#DIVISION/0!								#DIVISION/0!		
							#DIVISION/0!								#DIVISION/0!		
							#DIVISION/0!								#DIVISION/0!		
							#DIVISION/0!								#DIVISION/0!		
					I alt	278	36,9	603.301			5.702.515	180.000					

gennemsnitlig kg P/ha/år 8 reference min. 5
 omkostningseffektivitet kr/kg P 22.051 reference max 16.800

A1b Ekstra forundersøgelser

							#DIVISION/0!										
							#DIVISION/0!										
							#DIVISION/0!										
							#DIVISION/0!										
					I alt	0	0	0	0								

Ekstra andel forundersøgelser % 0 må maks være 20 %

A2 Projekter som har fået afslag/er opgivet

1	Sønderkjær	Hedensted	Hedensted	Vestbirk Sø	550,0	108,5	5,06912442									Opgivet	Tekniske forhold
2	Hesselballe Kær	Hedensted	Hedensted	Vestbirk Sø	125,0	20,6	6,06796117									Opgivet	Tekniske forhold
3	Bolund	Horsens	Horsens	Bredvad Sø	120,0	21,0	5,71428571	195.690							Afslag på realisering	Lav P-reduktion	
5	Kringelbæk	Silkeborg	Silkeborg	Bryrup Långsø	-19	6,0	-3,16666667	90.379							Opgivet	Lav P-reduktion	
							I alt	286.069									

A3 Mindre egnede projekter der pt. ikke vurderes gennemførlige

HUSK: Der vedlægges oversigtskort over vandoplandet med markering af de enkelte projekters beliggenhed (kan angives med prik)

Kortbilag P-VOP VP2 Vandopland 1.5 Randers Fjord

Grøn ★: Projekter i P-VOP

Rød ★: Projekter der har fået afslag/er opgivet

Bilag 5

Tidsplan for vandrådsproces 2019-2020 vandopland 1.5 Randers Fjord

Opdateret: 3. juni 2020

Dato	Overordnede deadlines	Teknikergruppe	Vandråd	Status
10. november 2019	Deadline for indstilling af kandidater til Vandråd 2019-2020 fra foreninger og organisationer.			Afholdt
11. november 2019	Møde i embedsmandsgruppen/Gudenå-komiteén, udvælgelse af vandrådsmedlemmer.			Afholdt
18. november 2019	Deadline efter forlænget frist for indstilling af kandidater for Vandråd 2019-2020 fra foreninger og organisationer.			Afholdt
2. december 2019	Deadline for indsendelse af vandrådets sammensætning til Miljø- og Fødevarerministeriet.			Afholdt
5. december 2019		Møde 1 Drøftelse af opgaven som den er formuleret af Miljø- og Fødevarerministeriet, processen i vandrådet, kommunernes leverancer til vandrådet (Opgave 1) og udformning af samarbejdet, sags gange mellem kommunerne og vandrådssekretariatet. Kl. 15-17 på Silkeborg Rådhus lok. C118		Afholdt
6. december 2020	Møde i Gudenåkomiteén – orientering om status.			Afholdt
21. januar 2020			Møde 1 Oplæg om vandområde planlægning, retningslinjer for vandrådets arbejde, drøftelse af arbejdsprocessen, inputs fra rådets medlemmer og præsentation af IT-værktøj for arbejdet. Kl. 16-18 på Viborg Rådhus, lok. M5 .	Afholdt
10.-16. februar 2020	Vinterferie			

7. februar 2020		Deadline for indsendelse af Opgave 1 (udpegning af egne vandløb) til Vandrådssekretariatet (indtastning af VP3-indsatser og øvrige indsatser i IT-værktøjet).		
18. februar 2020		Møde 2 Drøftelse af status og det videre arbejde. Kl. 13-15 (Silkeborg Rådhus)		Afholdt
1. april 2020		Møde 3 Drøftelse af status og det videre arbejde. Kl. 9-11 (Online)		Afholdt
6.-13. april 2020	Påskeferie			
27. april 2020			Møde 2 Fastlæggelse af prioriteringskriterier samt præsentation og drøftelse af kommunernes oplæg til indsatser og prioritering af disse. Kl. 16-19 (Online)	Afholdt
30. april 2020		Møde 4 Drøftelse af status og det videre arbejde. Kl. 13-14 (Online)		Afholdt
27. maj 2020	Møde i Gudenåkomitéens Embedsmandsgruppe – orientering om status			Afholdt
9. juni 2020			Møde 3 Oplæg om tidligere indsatser samt oplæg fra de kommunale teknikere om nuværende forslag til indsatser samt gruppearbejde om konkrete strækninger. Kl. 16-21 (Søndermølle Kultur- og Naturcenter)	
16. juni 2020		Møde 5 Kl. 13-15 (Silkeborg Rådhus)		
19. juni 2020	Møde i Gudenåkomitéen – orientering om status			
24. juni 2020			Møde 4 Kl. 16-19 (Søndermølle Kultur- og Naturcenter)	
27. juni – 9. august 2020	Sommerferie			

Efteråret 2020	Politisk behandling af vandrådsarbejdet i kommunerne og godkendelse af Vandrådet.			
10.-18. oktober 2020	Efterårsferie			
19. oktober 2020 (alternativt 2. november 2020)	Møde i Gudenåkomitéens Embedsmandsgruppe – orientering om status			
13. november 2020 (alternativt 30. november 2020)	Møde i Gudenåkomitéen – orientering om status			
22. november 2020	Deadline for indsendelse af forslag til indsatsprogrammet til Miljø- og Fødevarerministeriet			

Bilag 6

30. januar 2020

Dagsorden for borgmestermøde 5. februar 2020 om helhedsplan for vandet i Gudenåen

1. Baggrund og formål med en helhedsplan for vandet i Gudenåen /borgmester Steen Vindum, Silkeborg Kommune
2. Oplæg til helhedsplan /Natur- og Miljøchef Morten Horsfeldt Jespersen, Silkeborg Kommune
 - a. Identifikation og kortlægning af udfordringer med vandet
 - b. Værdisætning af skader på ejendomme og arealer
 - c. Virkemidler – pris og effekt
 - d. Prioritering af indsatser – cost benefit
 - e. Lokale fokuspunkter
3. Godkendelse af oplæg til helhedsplan
4. Godkendelse af igangsætning af helhedsplanen
5. Godkendelse af økonomisk fordelingsnøgle for arbejdet
6. Godkendelse af organisering af arbejdet
7. Godkendelse af tidsplan
8. Evt.

Bilag 7

Til

Borgmester Torben Hansen, Randers kommune
Borgmester Ulrik Wilbek, Viborg kommune
Borgmester Nils Borring, Favrskov Kommune
Borgmester Steen Vindum, Silkeborg Kommune
Borgmester Frands Fischer, Skanderborg Kommune
Borgmester Peter Sørensen, Horsens Kommune
Borgmester Kasper Glyngø, Hedensted Kommune

12. december 2019

Gudenå Helhedsplan

Gudenåkomitéen erfarer, at de 7 Gudenåkommuners Borgmestre efter et møde med Miljøminister Lea Wermelin på baggrund af de store vandmængder i Gudenåsystemet, har besluttet at gå sammen om at udarbejde en Gudenå Helhedsplan.

Gudenåkomitéen vil gerne understrege vigtigheden af et fortsat samarbejde om klimatilpasning og vandløbsvedligeholdelse, og komitéen støtter som tværkommunalt politisk samarbejdsforum op om udarbejdelsen af en Gudenå Helhedsplan.

Gudenåkomitéen har de senere år haft fælles fokus på klimatilpasning og helhedstækning i ådale, og har bl.a. afholdt 3 temamøder herom. Kommunalbestyrelserne har derudover i efteråret 2019 tilsluttet sig en fælles vision for klimatilpasning for Gudenåen. Visionen indeholder en styrkelse af Gudenåkomitéen som tværfagligt tværkommunalt politisk forum, der kan anbefale Gudenåens kommuner løsninger i spørgsmål om klimatilpasning.

Gudenåkomitéen forventer følgelig at have en aktiv rolle at spille i Gudenå Helhedsplanen.

Med venlig
Karen Lagoni
Formand for Gudenåkomitéen

Claus Løwe Klostergård
Næstformand for Gudenåkomitéen.

Bilag 8

OPLÆG TIL HELHEDSPLAN FOR VANDHÅNTERING LANGS GUDENÅEN

Silkeborg
Kommune

INDHOLDSFORTEGNELSE

Oplæg til helhedsplan for vandhåndtering langs Gudenåen	3
Baggrund.....	3
Coast to Coast Climate Challenge	4
Formål.....	5
Kommunikation og formidling	6
Organisering	7
Ressourcer og økonomi.....	8
Interessenter.....	9
Tids- og aktivitetsplan	10
Indhold i helhedsplanen:	11
1 Projektafgrænsning	11
2 Kortlægning	12
3 Undersøgelser af virkemidler	14
4 Lokale fokuspunkter og indsatser	15
Hedensted Kommune	15
Horsens Kommune	15
Skanderborg Kommune	16
Silkeborg Kommune.....	16
Favrskov Kommune	17
Viborg Kommune.....	17
Randers Kommune	17
5 Beredskab.....	18
6 Miljøvurdering.....	19

OPLÆG TIL HELHEDSPLAN FOR VANDHÅNDTERING LANGS GUDENÅEN

Baggrund

Borgmestrene for Hedensted, Horsens, Skanderborg, Silkeborg, Favrskov, Viborg og Randers Kommuner, som ligger langs Gudenåen, har bedt om, at der udarbejdes et oplæg til en helhedsplan for håndtering af vandet langs Gudenåen.

Historisk har de højeste vandstande i Gudenåen optrådt i vinterhalvåret, typisk i forbindelse med situationer med omslag til tøvejr i form af en varmfront med regn, efter en længere frostperiode, hvor der er oplagret større mængder vand i form af sne på frossen jord.

Målinger af vandmængderne i åen på de målestationer, der har været drevet i mange år, viser, at vandføringen i Gudenåen er steget. Data fra en målestation ved Tvilum mellem Silkeborg og Kongensbro viser, at vandføringen i åen er steget med mere end 10 % siden 1920'erne.

Vandstanden i Gudenåen er på mange strækninger steget gennem de senere år. Gudenåens vand er altid gået over sine bredder i perioder i vinterhalvåret, men siden 2008 har det også været tilfældet i sommerhalvåret og efteråret på dele af strækningen.

Efteråret 2019 er et godt eksempel på de ændringer, som sker. Her oplevede vi rekordstore mængder regn for årstiden, og Gudenåen gik flere steder over sine bredder.

Forhøjet vandstand har medført problemer med oversvømmelse. Som eksempler kan nævnes oversvømmelse af bygninger mellem Silkeborg og Kongensbro, og mange er generede på grund af vand i haverne og manglende adgang til arealer og faciliteter ned mod åen, fx langs trækstien og i Uldum Kær. Høj vandstand om sommeren kan vanskeliggøre udnyttelse af arealer til græsning, høslæt eller anden landbrugsmæssig udnyttelse. I Favrskov Kommunes klimatilpasningsplan er der udpeget et vejareal og et renseanlæg, som vil være truet ved en ekstrem afstrømningshændelse i Gudenåen. Andre steder som Langå og Randers er på nuværende tidspunkt tilpasset til at klare de fleste større vandføringer med afledte oversvømmelser.

På dele af Gudenåen er vandstanden styret af stemmeværker, som også kan have betydning for vandstandsforholdene.

Herunder opstemningen i forbindelse med Tangeværket.

På strækningen fra Silkeborg til Tange Sø har der de 10 forudgående år før 2008 ikke været behov for at skære vandplanter i Gudenåen alene af den grund, at vandplanterne er blevet skygget væk som følge af det uklare vand i Gudenå-søerne. I 2005 blev den invasive art vandremusling første gang registreret i Gudenå-systemet, og siden har den spredt sig voldsomt. Vandremuslingen filtrerer vandet i søerne. Den lever af de mikroskopiske alger som den sorterer fra, så vandet bliver klart, og det giver igen gode kår for vandplanter i åen. I 2008 sås de første tegn på flere vandplanter, som siden har udviklet sig til massive forekomster. Vandplanterne er på mange strækninger en væsentlig årsag til øget vandstand i sommerperioden. Før vandplanternes indtog i Gudenåen er set tilsvarende høje vandstande om vinteren, som vi nu ser om sommeren. Klimaændringerne fører samtidig til større vandmængder og tilhørende højere vandstande i åen. Antageligt er grundvandsstanden også stigende i området, fordi der kommer mere nedbør. Afvanding af tage og veje samt dræning af de dyrkede arealer bidrager til, at nedbør når hurtigere frem til vandområderne, end fra uberørte naturarealer, og det forøger risikoen for oversvømmelser.

Gudenåen får et betydeligt grundvandstilskud fra plateauerne mod ådalen både fra vest og øst og er dermed et udstrømningsområde for grundvand. Vandet i Gudenåen står i kontakt med grundvandet, og derfor vil en forhøjet vandstand i åen, kunne påvirke grundvandsstanden og omvendt. Tidevandspåvirkningen fra Randers Fjord ind i Gudenå påvirker vandstanden i Gudenåen til ca. Langå og til Ålum i Nørre Å.

Coast to Coast Climate Challenge

De 7 kommuner langs Gudenåen og Skanderborg Forsyning har siden 2017 arbejdet sammen om et delprojekt for Gudenåen under det ambitiøse EU-støttede projekt "Coast to Coast Climate Challenge" (C2C CC), med et samlet budget på 90 mio. kr.. Gudenå-projektet (delprojekt C12) indeholder bl.a. en vandløbsmodel for Gudenåen, der kan benyttes til at beregne effekter på vandstanden ved forskellige scenarier. Ved udarbejdelsen af modellen regnes der på 8 scenarier:

1. Søparkering
2. Grødeskæring
3. Uddybning af Gudenåen
4. Høj klimafaktor (worst case scenarie)
5. Vandparkering i Gudenådalen
6. Parallelløb
7. Aflejringer i nedre Gudenå ved Randers
8. Forsinket afstrømning fra byer

Der er udarbejdet et internetbaseret varslingsystem, som kan forudsige ændringer i vandstanden 3 døgn frem ved inddragelse af meteorologiske data. Herudover ligger der i projektet for Gudenåen en inddragelse af interessenter langs åen og opstilling af muligheder for at afhjælpe gener af

oversvømmelser. Modellen kan benyttes til udarbejdelse af oversvømmelseskort og risikokort til det videre arbejde med værdisætning og prioriteringer..

Med afsæt i EU-projektet er der opstillet en fælles vision om vandhåndtering for som alle byrådene langs Gudenåen har taget til sig.

Gudenå-projektet under C2C CC er inddelt i 3 faser, hvor første fase, som udløber medio 2020, er tilblivelse af selve modellen inklusive scenarierne og varslingssystemet. Anden fase med interessentinddragelse og nøjere beskrivelse og analyse af udfordringer med vandet i Gudenåen udløber i 2020. I 3. fase, som udløber ved udgangen af 2022, følges op på de forudgående faser, og resultater af det forudgående arbejde implementeres i kommunale klimatilpasningsaktiviteter.

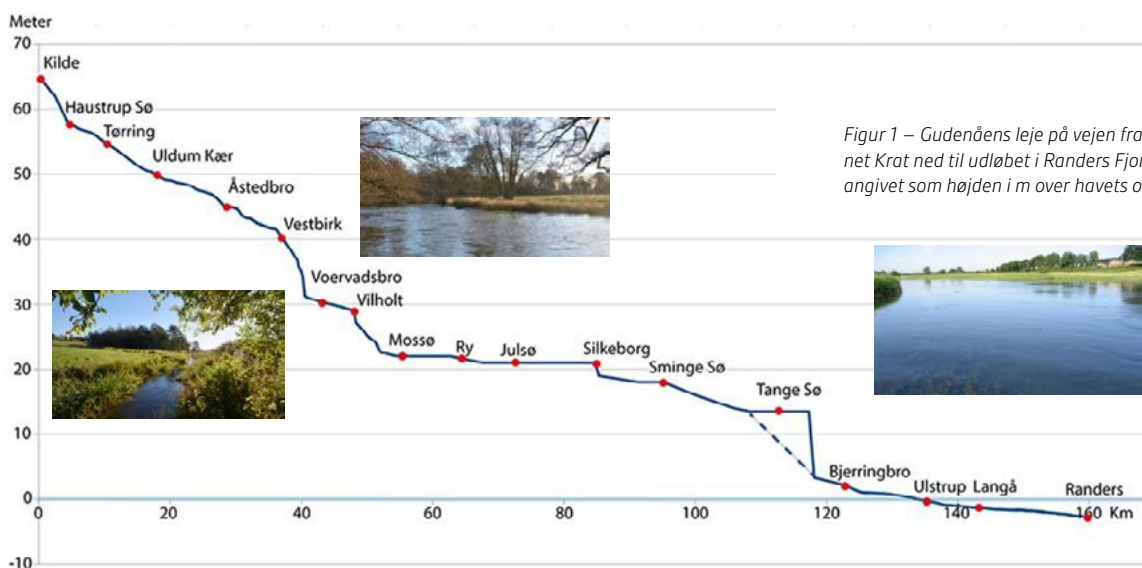
Arbejdet fra projektet indarbejdes i helhedsplanen for Gudenåen. Vandløbsmodellen kan indgå som værktøj til beregning af konsekvenser for vandstanden ved forskellige løsningsscenarier, og interessentinddragelse og analyse af mulige løsninger for håndtering af vandet i Gudenåen kan indarbejdes som en integreret del af helhedsplanen for Gudenåen. Denne viden kan hjælpe med at sikre en langsigtet forankring af en helhedsplan, som indtænker klimaforandrings konsekvenser i Gudenåens opland

Formål

Formålet med helhedsplanen er at planlægge håndtering af vandet for at imødegå konsekvenserne af mere vand og højere vandstand i Gudenåen ved at få kortlagt omfanget af gener, og anviser løsningsmuligheder og handlinger. I helhedsplanen behandles:

- Helhedsorienterede løsninger
- Lokale løsninger Multifunktionel jordfordeling
- Klimatilpasning
- Virkemidler
- Handlinger
- Ansvarsfordeling mellem myndigheder, beredskab og den enkelte borger
- Natur- og miljøhensyn
- Forventningsafstemning

En helhedsplan for Gudenåen skal hjælpe de 7 Gudenåkommuner med sammen at administrere åen på en hensigtsmæssig måde, så der tages hensyn til klimaændringerne og afvandingsbehovet samtidig med, at der værnes om naturen. Der er stor variation i åens højdemæssige forløb i de 7 kommuner. Det vil givetvis give anledning til forskellige indfaldsvinkler afhængigt af, hvor på strækningen man er, se figur 1.

Figur 1 – Gudenåens leje på vejen fra udspringet ved Tinet Krat ned til udløbet i Randers Fjord. Bunden af åen er angivet som højden i m over havets overflade.

Kommunerne skal gennem planens tilblivelse samarbejde om at beskrive og forpligte sig til projekter, som har til formål at sikre afvanding, klima og miljø gennem helhedsorienterede løsninger. Dette er i tråd med en række anbefalinger der kom fra et ekspertudvalg i december 2017, nedsat af den daværende regering som forberedelse til en revision af vandløbsloven ('Rapport fra ekspertudvalget til ændret vandløbsforvaltning', Miljø- og Fødevarerministeriet, december 2017).

Det skal i planen fastlægges, hvad kommune og stat kan og skal gøre, hvad den enkelte lodsejer selv kan og skal gøre, og hvad det kan forventes, at beredskabet gør.

Helhedsplanen skal bidrage til, at hensyn til klimatilpasning, afvanding, natur- og miljø bedre varetages og koordineres på tværs af kommunegrænser. Med helhedsplanen kan skabes grundlag for iværksættelse af nye initiativer og konkrete helhedsorienterede projekter, fx etablering af vandparkeringspladser, forbedring af afvandingsforhold og initiativer til forbedring af naturindholdet.

Det er målet at få beskrevet og værdisat de konsekvenser, der følger af høj vandstand i givne situationer på forskellige strækninger. Berørte lodsejere og andre interessenter forelægges de muligheder, som helhedsplanen peger på som realistiske og omkostningseffektive løsninger til at imødegå eller begrænse følgerne af fremtidige oversvømmelser.

I helhedsplanen skal det også være muligt for den enkelte kommune at angive indsatser af lokal betydning, som samtidigt ikke har betydende konsekvenser for nabokommuner, hvilket er i tråd med den tiltrådte vision for Gudenåen.

Projektet skal således udgøre en samlet plan for hele strækningen af Gudenåen med hensyn til at kunne overvåge og forudsige udviklingen i vandstand samt forebygge og afhjælpe eller acceptere følgerne af fremtidige oversvømmelser.

ORGANISERING

De 7 borgmestre langs Gudenåen har igangsat helhedsplanen og vil, indtil andet er besluttet, udgøre den politiske styregruppe for helhedsplanen. Borgmestergruppen træffer overordnede og principielle beslutninger og indstiller den endelige helhedsplan til vedtagelse i de 7 byråd. Borgmesteren for Silkeborg Kommune foreslås som formand for styregruppen.

Gudenåkomitéen, som består af udpegede byrådsmedlemmer fra de samme 7 kommuner langs Gudenåen, har i en lang årrække samarbejdet om Gudenåen, f.eks. om vandkvalitet, sejlads på åen og klimatilpasning. I den tiltrådte vision for Gudenåen hedder det bl.a., at Gudenåkomitéen styrkes som tværfagligt tværkommunalt politisk forum, der kan anbefale Gudenåens kommuner løsninger i spørgsmål om klimatilpasning.

Det foreslås derfor, at Gudenåkomitéen udgør en faglig politisk arbejdsgruppe for helhedsplanen. Gudenåkomitéen kan på sine jævnlige møder tage stilling til politiske og tværkommunale problemstillinger og indstille væsentlige politiske problemstillinger til borgmestergruppen. Mandatet for medlemmerne i Gudenåkomitéen afklares i de enkelte kommuner efter vanlig praksis.

Det kan besluttes i arbejdet med helhedsplanen at nedsætte en ekstern følgegruppe for helhedsplanen bestående af centrale interessenter, der kan repræsentere hele den geografiske udstrækning for planen. Følgegruppens sammensætning og rolle kan besluttes under udarbejdelsen af planen. Der kan med fordel inddrages det arbejde, der i forvejen foregår med interessentinddragelse i forbindelse med EU-projektet om Gudenåen.

Det administrative arbejde forankres i den embedsmandsgruppe, der i forvejen eksisterer under Gudenåkomitéen. Projektledelsen af planen varetages af Silkeborg Kommune ved en projektleder.

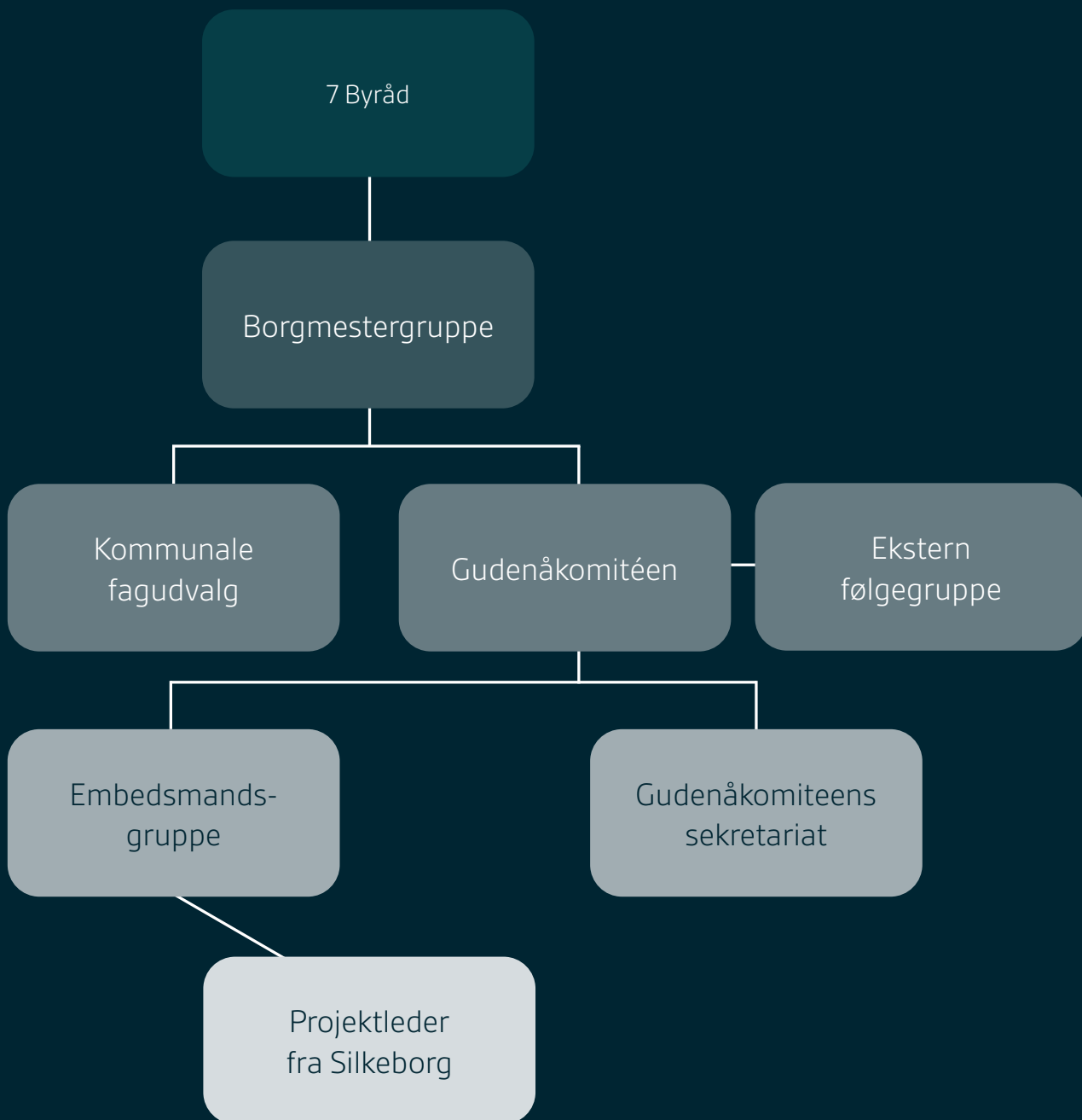
Den administrative embedsmandsgruppe og borgmestergruppen betjenes af projektlederen. Gudenåkomitéens arbejde med helhedsplanen betjenes af komitéens sekretariat og projektlederen i samarbejde.

Ideskitse til organiseringen for udarbejdelse af helhedsplanen

Kommunikation og formidling

Der udarbejdes en kommunikationsstrategi for helhedsplanen. Kommunikationsindsatsen skal sikre, at lokal viden inddrages, da de gode løsninger ofte skal findes her. Det vil ofte være lettere at sikre opbakning til lokalt forankrede løsninger.

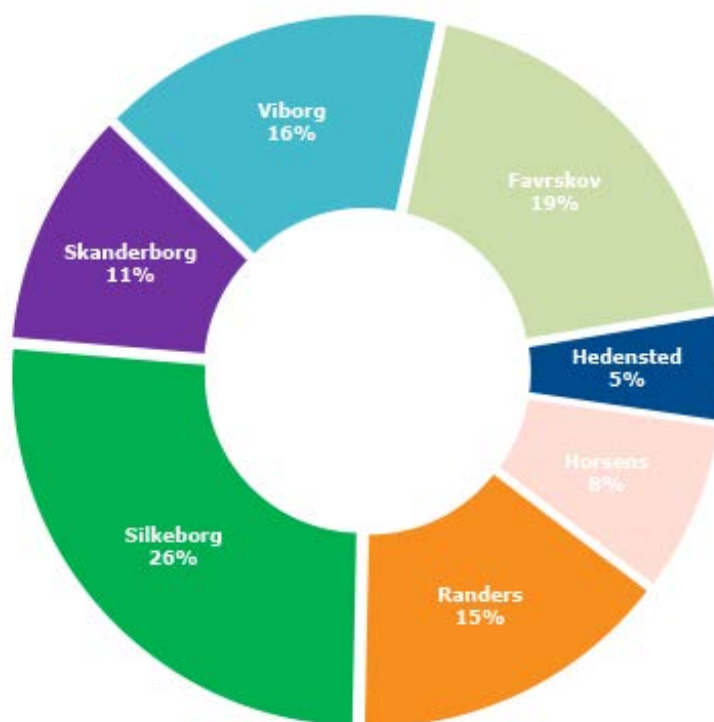
Præsentation af helhedsplanen sker på en digital platform. Helhedsplanen kan herved tilgås fra alle kommunale hjemmesider.

RESSOURCER OG ØKONOMI

Projektledelsen af helhedsplanen varetages og afholdes af Silkeborg Kommune. Hver kommune bidrager herudover med ressourcer til udarbejdelse af den tværgående del af helhedsplanen. Supplerende ressourcer fra alle kommuner inddrages til at beskrive lokale forhold og indsatser. Denne supplerende ressourceindsats afhænger af lokale ambitioner og indsatsbehov.

Der inddrages rådgivere i delarbejder efter behov. Der skal aftales en fordeling af de økonomiske udgifter mellem kommunerne til rådgiver, juridisk bistand mv. til arbejdet med helhedsplanens tilblivelse. Det foreslås at anvende samme fordelingsnøgle som i arbejdet med Gudenåkomiteen (figur 4). Alternativt fordeles udgifter til rådgivere og anden ekstern bistand ligeligt mellem de 7 kommuner.

- Det vurderes på nuværende tidspunkt, at udgifter til rådgivere og anden ekstern bistand kan løbe op i 500.000 – 1.000.000 kr. Eksempler på udgifter kan være juridisk vurdering, habitatkonsekvensvurdering, kortlægningsopgaver, grundvandsvurderinger.

Af ovenstående fremgår det, at der formentlig vil blive et behov i hver enkelt kommune for at afsætte ekstra ressourcer til at få udarbejdet helhedsplanen.

Hertil kommer og ressourcer og økonomiske udgifter til de handlinger fra helhedsplanen, der ønskes gennemført. Disse kan først fastsættes, når beslutninger om handlinger er truffet. I helhedsplanen vil der blive givet forslag til finansiering af handlinger i de tilfælde, det er muligt. Det kan f.eks. være i form af statslige puljer, EU-midler, private fonde mv.

Herudover skal den remtidige drift af den hydrauliske model for Gudenåen forankres og finansieres.

INTERESSEENTER

Der inddrages interessenter med afsæt i det "Aktørlandskab", der er under udarbejdelse i forbindelse med Gudenåprojektet i C2C CC samarbejdet.

I handleplanen beskrives hvilke interessenter, der inddrages, på hvilket tidspunkt og i hvilken form. Der skal ske interessentinddragelse i forhold til selve helhedsplanen og ved gennemførelse af de enkelte besluttede handlinger. Interessentinddragelsen vil have forskelligt udgangspunkt afhængig af hvor på åen handlinger skal foregå. Nogle inddragelser vil være lokalt forankrede og andre vil være af mere generel karakter.

Mulige interessenter vil være lodsejere, lokale borgere, virksomheder, foreninger og grupper med relation til Gudenåen der kan bidrage med lokalkendskab og lokale løsninger og samtidig sikre den lokale forankring når handlinger evt. skal gennemføres. Landsdækkende interesseorganisationer inden for landbrug, natur og vand kan inddrages. Forsyninger og værker er også væsentlige interessenter som kan inddrages. Videns institutioner f.eks. universiteter kan bidrage med faglige vurderinger. Øvrige interessenter kunne være museer og formidlingscentre, der har arbejder med Gudenåen, nøglelokationer med stor folkelig interesse f.eks. Svstrup Kro, Tangeværket osv. Brugere af å og opland, lokale virksomheder, borgerforeninger samt øvrige kommune bør også inddrages.

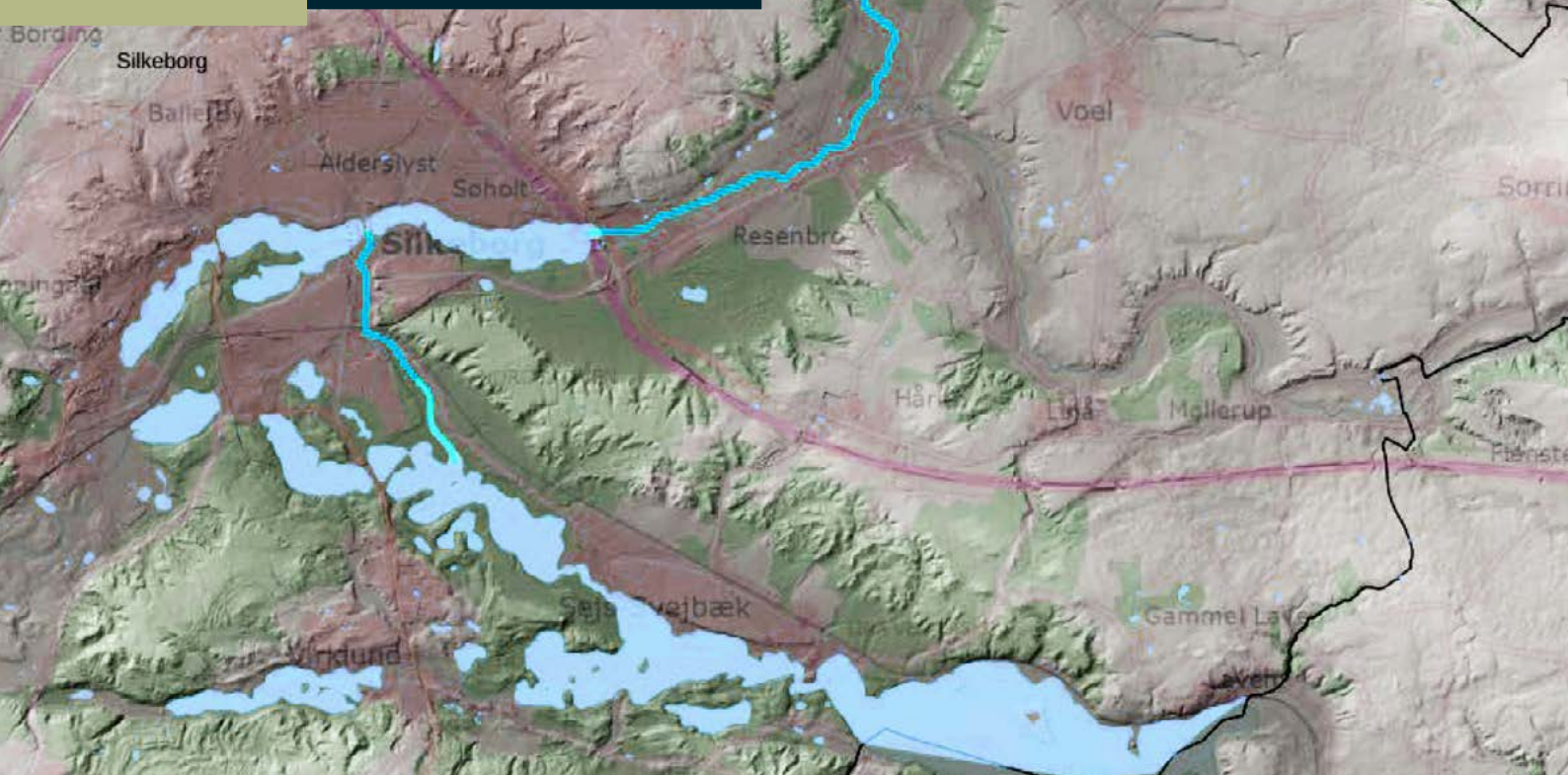
TIDS- OG AKTIVITETSPLAN

AKTIVITET	PERIODE	BEMÆRKNING
Borgmestermøde	5. februar 2020	Beslutning om igangsættelse
Eventuel politisk behandling om igangsættelse i kommunerne	Forår 2020	
Informationsmøde om beredskabsmuligheder	Forår 2020	Borgmesterfremmøde
Udarbejde udkast til Helhedsplan	Forår 2020 - Forår 2021	8 - 12 uger
8 uger		
Udkast til helhedsplan foreligger	2021	
Politiske behandlinger af udkast til helhedsplan	2020-2021	
Høringer	2021	
Endelig vedtagelse af helhedsplan for Gudenåen	2022	
Udførsel af allerede besluttede handlinger	Løbende	Lokale tiltag og aftalte tværkommunale tiltag

En mere detaljeret tidsplan udarbejdes som del af det første i arbejdet med helhedsplanen

Miljøstyrelsens erfaringsopsamling fra 2019 (Erfaringsopsamling med helhedsplanlægning for vandløb, Miljøstyrelsen, december 2019) viser, at det er vigtigt med tålmodighed i planlægningen. Planen skal have tid til at modnes, og interessenterne skal opnå ejerskab til planen. Der vil dog ikke være noget til hinder for, at erkendte indsatser, som bidrager til helhedsplanen, kan igangsættes i perioden, hvor handlingsplanen er under udarbejdelse.

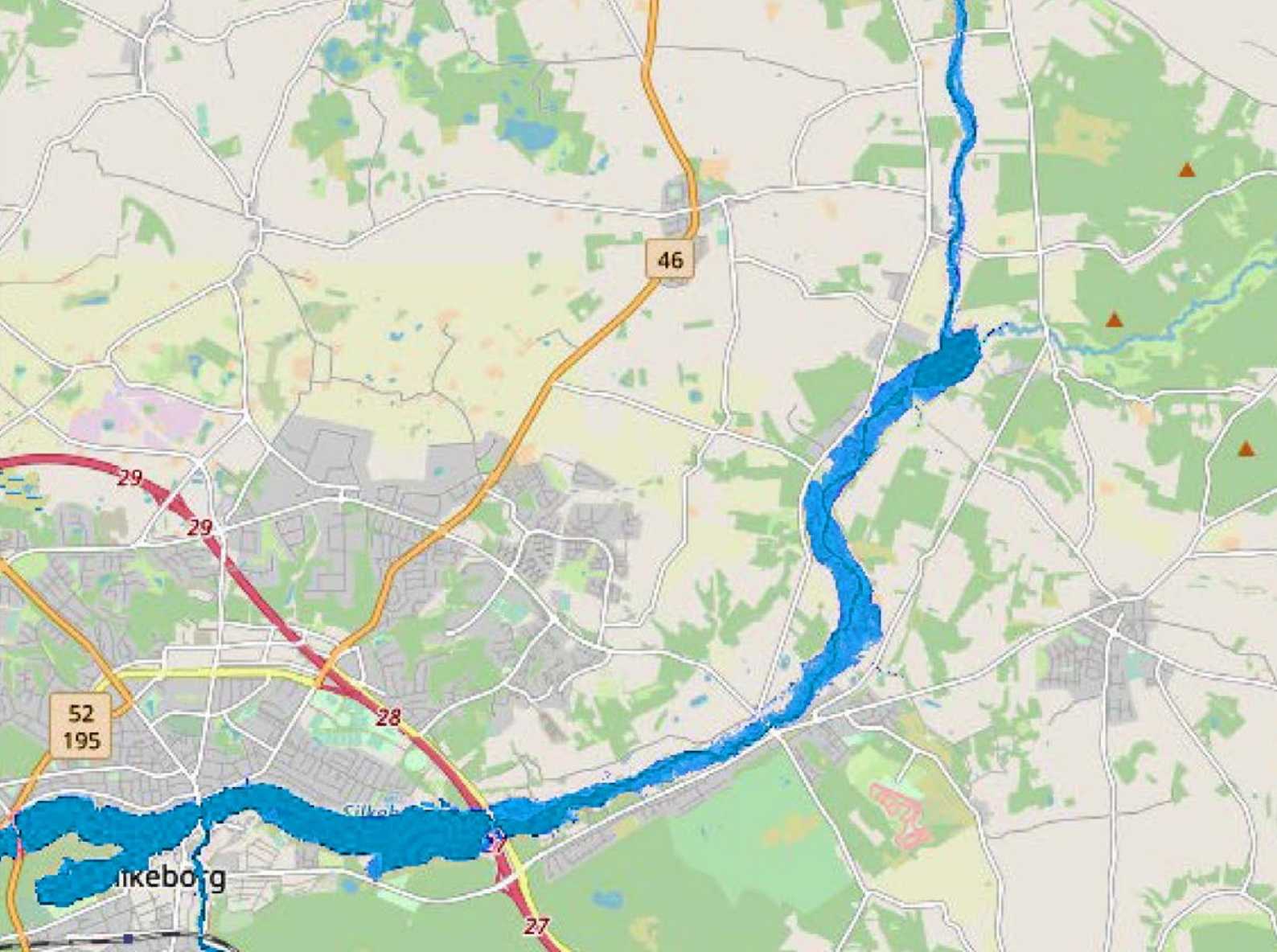
INDHOLD I HELHEDSPLENEN

Figur 2 – Kortudsnit fra Silkeborg Kommune med visuel angivelse af højde.

1 Projektafgrænsning

Det geografiske omfang for projektet skal besluttes med udgangspunkt i Gudenåens hovedløb og de vandløbsnære arealer, der oversvømmes. Projektgrænsen fastlægges af de 7 kommuner med udgangspunkt i beskyttelse af ådalen. Afgrænsningen identificeres nærmere ved hjælp af oversvømmelseskort og risikokort fra vandløbsmodel for Gudenåen. Gudenådalen ses tydeligt på højdemodelkort (figur 2). Indsatsområdet udgøres af hele oplandet til Gudenåen, da vandhåndtering længere ude i sidegrenene kan have betydning for vandet i selve ådalen.

Figur 2.1 – Eksempel på oversvømmelseskort fra Silkeborg ved en 20 års regnhændelse i 2050.

2 Kortlægning

Der tages udgangspunkt i den kortlægning, der er foretaget i delprojektet om Gudenåen fra EU-projektet Coast to Coast Climate Challenge (C2C CC), hvor produktet bl.a. omfatter en vandløbsmodel for Gudenåen. Detaljeringsniveauet i vandløbsmodellen videreføres i helhedsplanen. Kortlægning foregår som udgangspunkt inden for projektafgrænsningen

Kortlægningen indeholder:

- Oversvømmelseskort, her besluttes hvilke forskellige hændelser der skal laves handleplan efter og hvilken klimahorisont der skal anvendes. Her anvendes oversvømmelseskort fra vandløbsmodellen for Gudenåen. Der udarbejdes oversvømmelseskort, som kan omfatte årstidsvariation mht. nedbør, vandplanter og andre variabler, se eksempel i figur 2.1.
- Arealanvendelse og værdier indenfor de oversvømmede arealer skal kortlægges. Her anvendes værdikort fra vandløbsmodellen for Gudenåen. Kortet fra vandløbsmodellen kan eventuelt forfines. Oversvømmelseskortene bidrager til at få overblik over ejendomme, marker, haver, rekreative anlæg med videre, der er berørt af vandet
- Områder, der ofte oversvømmes, og hvor der er høje skadesomkostninger, præsenteres på et risikokort. Risikokortlægningen udgør grundlaget for at prioritere for hvilke områder, der ønskes iværksat en offentlig indsats.
- Kortlægning af grundvandsstanden i Gudenådalen, der kan belyse sammenhængen med vandstanden i Gudenåen.

Figur 3 – Oversigtskort med hele Gudenåens hovedforløb og større tilløb

3 Undersøgelser af virkemidler

Der udarbejdes et virkemiddelkatalog med klimatilpasningstiltag i forhold til de udfordringer der er identificeret og prioriteret i helhedsplanen. Der skelnes mellem en bruttoliste over virkemidler og en prioriteret liste over de virkemidler, som handleplanen rent faktisk anbefaler og/eller peger på, skal gennemføres.

Mulige virkemidler for lodsejerne beskrives i helhedsplanen. Lodsejeres oplevelser med oversvømmelse og forslag til løsninger kan give anledning til at udvælge, hvilke virkemidler, der skal undersøges nærmere både bredt og hos den enkelte. Miljøstyrelsen har udgivet en erfaringsopsamling for helhedsplanlægning for vandløb (Erfaringsopsamling med helhedsplanlægning for vandløb, Miljøstyrelsen, december 2019). Miljøstyrelsen skriver bl.a. at 'Modellering af vandløb og nærmeste omgivelser på baggrund af ny data-indhentning og kortlægning synes nødvendig for at gennemføre helhedsplanlægning. Vandløbsmodellen bruges som udgangspunkt til at beregne effekt på vandstand mv. af de foreslåede løsningsscenarier. Det er derfor vigtigt, at driften af vandløbsmodellen efter udløb af perioden for EU-projektet Coast to Coast Climate Challenge forankres fagligt og økonomisk i helhedsplanen. Effekten og prisen for virkemidlerne skal undersøges. Det

skal undersøges, hvilke konsekvenser et virkemiddel får lokalt og i bredere forstand i Gudenåsystemet. Der skal tages stilling til serviceniveauet med beskrivelse af, hvor meget der skal løses og med hvilken

hændeshyppighed ex. 5 års hændelse, som vi kender det fra håndtering af regnvand og spildevand. Resultatet af undersøgelseerne skal bruges til at udvælge, hvilke virkemidler der skal indgå i handleplanen.

Det skal fremgå af handleplanen, hvilke handlinger kommunen og beredskab udfører, hvilke handlinger den enkelte lodsejer har mulighed for at udføre, og hvilke handlinger staten kan udføre. Det skal også fremgå, hvad den enkelte er forpligtet til, og hvem der skal afholde eventuelle omkostninger, hvad enten det er en offentlig instans eller den enkelte grundejer.

De juridiske rammer for handlemuligheder afdækkes under hvert enkelt virkemiddel, så det fremgår, hvilken lovgivning der kræves tilladelser eller sagsbehandling efter for at kunne udføre en given handling. Det kan f.eks. være sagsbehandling efter vandløbsloven, naturbeskyttelsesloven, konsekvensvurdering ift. EUs habitatdirektiv. Den juridiske afdækning bør også omhandle en vurdering af sandsynligheden for, at der kan opnås tilladelse til en given handling.

Mulige virkemidler inkl. analyse og vurdering

Tabel 1 – Ikke-udtømmende liste over mulige virkemidler med en kort beskrivelse, en vurdering af sandsynligheden for, at der kan opnås tilladelse til en given handling.

VIRKEMIDDEL	BESKRIVELSE
Grødeskæring	Ændret praksis for grønnskæring.
	Forår 2020
Oprensning	Identifikation og fjernelse af aflejringer
Udgravning	Uddybning og dobbeltløb
Omlægning af jorde	Udtagning af lavbundslande gennem multifunktionel jordfordeling, vådområdeordningen eller andre ordninger, opkøb af ejendomme
Hævning af træksti	Forhøje træksti for at øge periode, hvor den er farbar
Anlæg af diger, evt. med pumpning	Terrænhævning omkring udsatte steder, f.eks. Svostrup Kro
Samtænkt drift af opstemningsanlæg -søparkering	Koordineret styring af opstemningsanlæg, så der ikke opstår problemer andre steder i systemet.
Udnytte magasineffekt i søerne ved ekstrem nedbør.	Løbende
Restaurering	Vandplanprojekter
Etablering af omløbsstryg omkring Tange Sø	De hydrauliske konsekvenser opstrøms og nedstrøms Tange Sø skal beskrives.

Nogle af virkemidlerne vil have konsekvenser for vandstanden på lange strækninger af Gudenåen på tværs af kommunegrænser. Indsatser, der skal hjælpe i et område i en nedstrøms kommune, skal måske udføres opstrøms i en anden kommune. Derfor er det vigtigt, at der samarbejdes på tværs af kommunegrænser, så et problem i én kommune ikke transporteres til en anden kommune.

På grund af Gudenåens indskudte søer og stemmeværker kan visse af indsatserne opdeles på delstrækninger af åen.

Delstrækning 1: Tørring -

Delstrækning 2: A-B

Osv.

4 Lokale fokuspunkter og indsatser

Der skal i helhedsplanen være mulighed for, at hver enkelt kommune kan fokusere på særlige problemstillinger eller virkemidler. Det skal sikres, at lokale hensyn og aktiviteter ikke påvirker andre strækninger af Gudenåen negativt eller spænder ben for ønsker om helhedsløsninger.

Hedensted Kommune

I Hedensted Kommune er der særligt 2 fokuspunkter; Tørring By samt de naturmæssige og rekreative værdier i Natura 2000-området Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær. Gudenåen løber igennem Tørring By og selvom der gennem god byplanlægning er taget højde for Gudenåens vand, er der områder i byen som er i risikozonen ved meget forhøjede vandstande. Natura 2000-områdets lysåbne naturarealer plejes med græsning og høslet hvilket vanskeliggøres af for store vandmængder i Gudenåen. Visse naturtyper, som er udpegningsgrundlag for Natura 2000-området, vil gro til og forsvinde ved vedvarende påvirkning med næringsrigt vand, særligt hvis der ikke kan ske afgræsning eller høslet. Kæret rummer desuden mange attraktive vandreruter, fugletårne og shelterpladser med stor rekreativ værdi som er i risiko ved forhøjet vandstand i Gudenåen.

Horsens Kommune

Gudenå i Horsens Kommune passerer enkelte mindre bysamfund. Vandløbsstrækningen har et stort naturligt fald (bundhældning) med en meget varieret bund. Der er strækninger, der er rige på grus, men der er også stedvis stor forekomst af sand, og på nogle strækninger er der betydelig sandvandring. Bredvad Møllesø er næsten fyldt op med sand.

Gudenåen er på det meste af strækningen forholdsvis ureguleret og sammen med det relativt store fald gør denne del af Gudenåen til et usædvanlig flot vandløb efter danske forhold. Vandløbet har endvidere god vandkvalitet.

Strækningen i Horsens Kommune er næste udelukkende omgivet af engarealer, og hvoraf nogle afgræsses. Desuden er en del af de ånære arealer helt uden landbrugsmæssig udnyttelse. Der er dog en enkelt strækning, hvor vandløbet løber langs med dyrkede arealer. På denne strækning pumpes vandet fra disse marker ud i åen.

Strækningen fra Mattrup Å til Mossø er ikke underlagt en regelmæssig grødeskæring. I praksis foretages grødeskæring på delstrækninger ved ekstraordinær stor grødevækst, når det vurderes at kunne afhjælpe problemer for kanosejladsen under Bredstenbro og/eller afvanding af afgræsnings-/dyrkningsarealer. I de seneste år er der foretaget én årlig grødeskæring omkring Bredstenbro. Denne behovsbestemte grødeskæring er med til at tilbageholde vand, som kan afhjælpe i en oversvømmelsessituation hos nedstrøms beliggende kommuner. Omfanget af grødeskæring i Horsens Kommune vurderes ikke at påvirke vandstanden i Uldum Kær i Hedensted kommune. Dette skyldes den store terrænmæssige højdeforskel.

Ophør af tidligere regelmæssig grødeskæring på Gudenå strækningen i Horsens Kommune forbedrer vandløbskvaliteten med hensyn til alle biologiske kvalitetselementer, dels en varieret sammensætning af vandløbsplaner, dels større mangfoldighed af smådyrs- og fiskefaunaen. Forbedringerne bidrager således positivt til opfyldelsen af målene i vandområdeplanerne.

Planlagte indsatser i Gudenåen i Horsens Kommune vurderes ikke at have væsentlige hydrauliske konsekvenser for opstrøms eller nedstrøms beliggende kommuner.

Skanderborg Kommune

Gudenåen i Skanderborg Kommune er meget præget af de store indskudte søer, hvoraf de 2 største er Mossø og Julsø. Mange af de øvrige søer er også mere eller mindre direkte afhængige af vandstand og vandføring i Gudenåen. I og med vi store søområder, fungerer området i dag som en buffer på Gudenåsystemet, og afstrømninger og vandstande udlignes mere eller mindre, herfra og nedstrøms.

Ud over vandføringen, er vandstanden i systemet i området bestemt af de lokale stemmeværker og driften heraf. Her skal nævnes Slusen i Silkeborg, Ry Mølle og Fuldbro Mølle, hvoraf de 2 sidste pt. er privatejede.

Eksempelvis er vandstanden omkring kritisk beliggende sommerhusområder ved søbredden i Mossø, ekstremt afhængige af hvorledes vandspejles styres ved Ry Mølle.

Ønskes der lokal klimasikring langs Gudenåsystemet i Skanderborg Kommune, bør der indledningsvis foretages undersøgelse af mulighederne for alternativ styring af disse stemmeværker, og de konsekvenser det kan have, både indenfor og udenfor kommunen.

Silkeborg Kommune

Nogle ejendomme bl.a. Svostrup Kro har i efteråret 2019 været truet af oversvømmelser.

Klima- og Miljøudvalget i Silkeborg Kommune har besluttet at undersøge muligheden for at fjerne sandaflejringer ved at sænke vandstanden i Tange Sø.

Byrådet i Silkeborg Kommune har besluttet, at kommunen selv udarbejder et regulativ for delstrækningen Silkeborg til Tange Sø.

Byrådet i Silkeborg Kommune har besluttet at følgende skal indgå i helhedsplanen for strækningen her:

En vurdering af konsekvenser for fjernelse af eventuelle konkrete sandbanker.

Udarbejdelse af objektive kriterier for igangsættelse af ekstra grødeskæring.

Mere konkret og præcis viden om mængder og afledningsevne på delstrækninger.

Undersøgelse og eventuelle planer for etablering af dobbeltløbende delstrækninger, hvor det nye løb ikke er omfattet af Habitatsdirektivet.

At undersøge/ overveje køb eller leje af vandlidende arealer langs Gudenåen.

omfattet af Habitatsdirektivet.

At undersøge/ overveje køb eller leje af vandlidende arealer langs Gudenåen.

Favrskov Kommune

I Favrskov Kommunes klimatilpasningsplan er der i 2013 gennemført en risikokortlægning. Kortlægningen skal give et samlet overblik over, hvilke områder i kommunen, der har størst sandsynlighed for oversvømmelse, og hvor skadesomkostningsværdien i forbindelse med en oversvømmelse vil være høj. I forbindelse med risikokortlægningen er der udpeget en række prioriterede risikoområder. Ved et vejareal i Ulstrup og Ulstrup Renseanlæg skyldes udpegningen risiko for påvirkning eller oversvømmelse ved meget høj vandstand i Gudenåen. Der vil være arealer i ådalen, som også er påvirket ved meget høj vandstand, men som ikke er prioriteret i udpegningen.

Favrskov Kommune har i en årrække arbejdet med at hæve trækstien, så den er farbar en større del af året. Dannebrogsplassen i Ulstrup er ligeledes blevet hævet, så den er tør en større del af året.

Derudover arbejder kommunen på at lave vådområder og klimasikringsprojekter i Lilleå omkring Hadsten til forsinkelse af vandets afstrømning til blandt andet Gudenåen.

Mere konkret og præcis viden om mængder og afledningsevne på delstrækninger.

Viborg Kommune

I Viborg kommune er det især strækningen omkring Bjerringbro hvor væsentlige værdier er berørt af høje vandstande. Med de nuværende vandmængder i åen er enkelte industrier, huse og haver, samt rekreative arealer udsat ved de højeste vandstande. Klimafremskrivningen viser, at antallet af bygninger m.v. der forventes berørt af åen vil stige.

Trækstien oversvømmes ligeledes ved høje vandstande.

Klima og Miljøudvalget har godkendt et administrationsgrundlag for finansiering af klimatilpasningsprojekter.

Der er endvidere vedtaget et forslag til principper for økonomisk ansvarsfordeling for projekter til højvandsbeskyttelse, der foreslås ved Bjerringbro.

Randers Kommune

Strækningen er forholdsvis flad og ligger under kote 0 fra ca. Ulstrup, der kommer flere store tilløb til bl.a. Lilleåen og Nørre Å. På den nederste strækningen fra Langå er tidligere pumpelag nedlagt og omdannet til vådområder med diffusion af vand mellem å og vådområde. Strækningen er rimelig formstabil

Randers Kommune har undersøgt hvilken effekt sedimentationen ved motorvejsbroen har på vandføringsevnen opstrøms. Beregninger viser at effekten er ubetydelig, og at det er vandstanden i fjorden er helt afgørende for vandstanden i de nedre dele af Gudenåen.

5 Beredskab

Helhedsplanen skal indeholde en beskrivelse af kommunernes beredskab i en situation med oversvømmelser. Varsling af forhøjet vandstand er et vigtigt værktøj for beredskabet. Et konkret tiltag som helhedsplanen kan pege på, kan f.eks. være en samlet varslingsmodel for Gudenåen. Arbejdet fra vandløbsmodellen inddrages. Niveauet for beredskab (se Holstebro, roller) skal besluttes. Planen kan indeholde en beskrivelse af mulige selvhjælpshandlinger for den enkelte berørte borger eller virksomhed, herunder en tydelig afgrænsning af i hvilke situationer det er beredskabet der skal sætte ind og hvornår det er op til den enkelte, at sikre sig i tilfælde af oversvømmelser. Forebyggende handlinger indgår i virkemiddelkatalog.

6 Miljøvurdering

Planen miljøvurderes efter bestemmelserne i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Bilag 9

10. februar 2020

Dagsorden for borgmestermøde 5. februar 2020 om helhedsplan for vandet i Gudenåen

1. Baggrund og formål med en helhedsplan for vandet i Gudenåen /borgmester Steen Vindum, Silkeborg Kommune
2. Oplæg til helhedsplan /Natur- og Miljøchef Morten Horsfeldt Jespersen, Silkeborg Kommune
 - a. Identifikation og kortlægning af udfordringer med vandet
 - b. Værdisætning af skader på ejendomme og arealer
 - c. Virkemidler – pris og effekt
 - d. Prioritering af indsatser – cost benefit
 - e. Lokale fokuspunkter

3. Godkendelse af oplæg til helhedsplan

Borgmestrene indstiller oplæg til helhedsplan til godkendelse i de 7 kommuner.

Borgmestrene er enige om, at planen skal favne et fælles ambitionsniveau for en helhedsorienteret indsats i Gudenåen og samtidig sikrer at der sker en koordinering af de indsatser der kræver en koordinering mellem kommuner. Planen skal ikke stå i vejen for at der igangsættes lokale initiativer i de enkelte kommuner.

4. Godkendelse af igangsætning af helhedsplanen

Godkendt.

5. Godkendelse af økonomisk fordelingsnøgle for arbejdet

Borgmestrene indstiller den økonomiske fordelingsnøgle til godkendelse i de 7 kommuner, inden for en samlet budgetramme til ekstern bistand på 1 mio. kr.

6. Godkendelse af organisering af arbejdet

Borgmestrene indstiller forslag til organisering af arbejdet til godkendelse i de 7 kommuner.

7. Godkendelse af tidsplan

Borgmestrene er enige om at arbejdet skal fremmes således, at arbejdet med helhedsplanen er afsluttet inden 1. juli 2021. Arbejdet med helhedsplanen, skal i øvrigt ikke forsinke de nødvendige handlinger, der umiddelbart kan igangsættes.

8. Evt.

Bilag 10

Gudenåkomitéens studiedag – klimatilpasning til livet ved Storeå (Holstebro) 9/10/20

	Forslag til dagsprogram
09.00 	Afgang med bus fra Silkeborg. Morgenmad i bussen
10.00	Ankomst Holstebro Rådhus
10.15 – 11.45	Velkomstkaffe på Rådhuset <ul style="list-style-type: none"> – Oplæg fra Gudenåkomitéen om bevæggrunden for besøget – Oplæg om Storåen og Holstebro Kommunes klimatilpasningsprojekt /v. Karsten Filsø, Udvalgsformand. Mulige emner kunne fx være: <ul style="list-style-type: none"> ○ problemet og dets omfang samt løsning, borgerinddragelse ifm. projektet, dialog under processen, pressehåndtering, varslingsmodel, udfordringer med beskyttet natur kontra beskyttelse af fysiske værdier (byer)
12.00 – 12.45 	Frokost – fx Rådhuskælderen
12.45 – 13.45	Oplæg om Gudenå Helhedsplan – politisk sparring mlm Udvalg/komité
13.45 – 14.00 	Gang til Storebro (den røde plads)
14.00 – 14.25	2 korte oplæg om smertensbarnet ved den røde plads. Et politisk oplæg ved udvalgsformanden om motivationen og et teknisk om beskyttelsesniveauer og alternativerne (dem der er fravalgt)
14.25 – 14.30 	Gang til Musikteateret, hvor bussen samler alle op.
14.30 	Afgang med bus til Vandkraftsøen
14.45	Ankomst Vandkraftsøen – ophold ved den eksisterende sluse ved ringvejen – 20. min teknisk oplæg om søens betydning i klimatilpasningsprojektet
15.05 	Dagen er slut - afgang i bus – kaffe og kage i bussen
16.00	Ankomst Silkeborg Rådhus.

Bilag 11

System Beskrivelse

Hvad viser varslings siden ?

Gudenå varslingsmodel giver information om aktuelle og forventede vandstande i Gudenå. Siderne skal bidrage til at følge udviklingen. Udsigten til forhøjede vandstande kan påvirke lodsejere, borgere og myndigheder. Her er der mulighed for at følge med og planlægge aktiviteter eller tage forholdsregler på eller langs åen.

Gudenå varslingsmodel kører automatisk og beregner løbende en 3-dages prognose for vandstand for Gudenå fra Tørring til Randers. Gudenåen er beskrevet i en såkaldt MIKE11 vandløbsmodelopsætning med oplysninger om bundhældninger, tværsnitsdimensioner og tilløb m.m. Hvert 6. time hentes nyeste data for vandstande i åen, målt nedbør i oplandet (DMI), prognoser for de kommende 3 dages nedbør (yr vejret, www.yr.no) samt en prognose fra DMI for vandstanden ved Udby (ved Randers). Her ud fra beregner prognosemodellen vandføring og vandstand. Resultaterne vises via et kort over varslingspunkter med markering af vandstands niveau, tidsserier for simuleret vandstand i valgt varslingspunkt (klik på farvet markeret punkt) samt et oversvømmelseskort. Varslingsmodellen bruger en tidsvarierende havvandstand, som har stor indflydelse på forholdene i Randers Fjord. Modellen har en forsimplet skematisering af fjorden, og der er derfor væsentlige usikkerheder for dette område.

Resultaterne skal alene forstås som vejledende da der er usikkerhed på modelprognosen på grund af forskellige faktorer, herunder nedbør i vejrudsigten, unøjagtigheder i terrænkoter, manglende data for den aktuelle grødevækst, fejl i on-line data og unøjagtighed i modellen. Det er forventeligt at prognosen for tredje dagen er mere usikker end prognosen for første dagen. Hvis prognosen varsler en forhøjet vandstand i opstrøms del af Gudenåen, så kan det have interesse at følge udviklingen i den nedre del de kommende dage. På trods af systemets muligheden for at zoome ind til et meget detaljeret niveau, så skal det bemærkes at oversvømmelseskortet er opløst i 10 m celle størrelser og prognosen bør ikke fortolkes på enkeltcelle niveau.

Involverede kommuner stiller vandstandsvarslingen til rådighed, men kan ikke drages til ansvar for eventuelle unøjagtigheder og fejl.

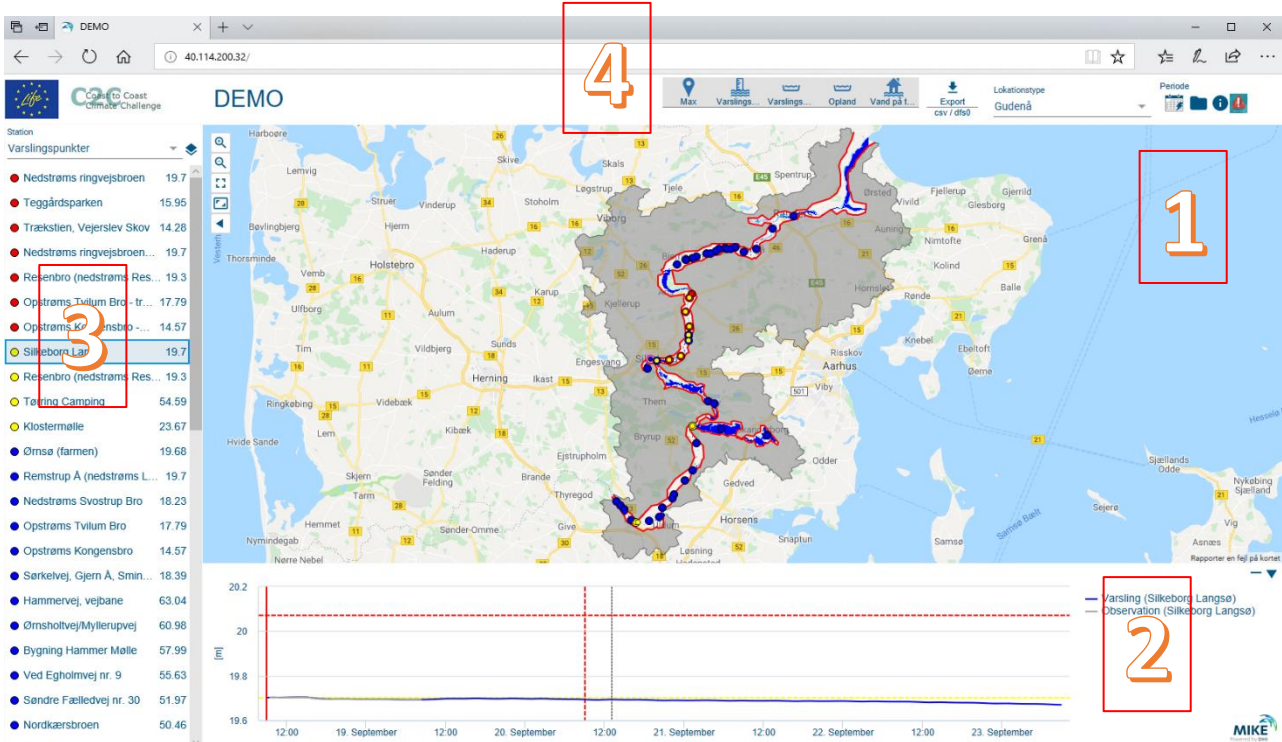
Beskrivelse af sidens komponenter/funktionalitet

I dette afsnit beskrives websidens komponenter samt deres funktionalitet.

Beskrivelse af sidens komponenter

Websiden er inddelt i 4 komponenter:

1. Kortvisning
2. Tidsserie plot
3. Stationsliste
4. Menu punkter

Kort

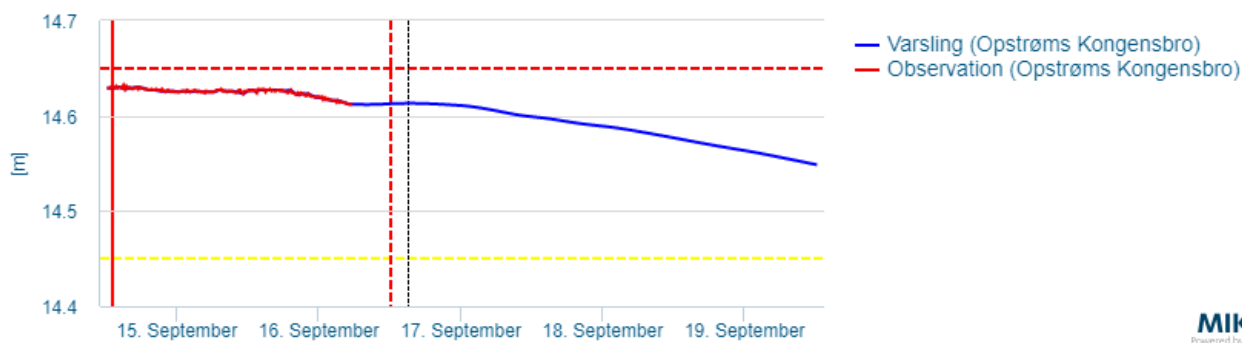
Kortet giver et overblik over hvor der er defineret varslingspunkter lange Gudenåens løb. Det er muligt at zoom på kortet ved at enten at bruge knapperne i øverste venstre hjørne af kortet

Eller at "rulle" med mouse-wheel. Det er muligt at clicke på et af varslingspunkterne og derved få vist prognosen for det pågældende varslingspunkt i tidsserie plottet.

Tidsserie plot

Nedenfor er vist et eksempel på et tidsserie plot.

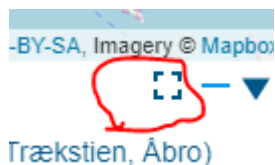
På den vandrette akse aflæses dato og på den lodrette akse aflæses vandspejlskote (m) for Gudenåen for den valgte lokalitet.

Den røde lodrette stiplede streg markerer tidspunkt for prognosen. Den sorte lodrette stiplede streg markerer det aktuelle tidspunkt for hvornår siden er blevet vist. Den røde lodrette fuldt optrukne streg markerer det valgte tidspunkt.

Vandstanden simuleret af varslingsmodellen er vist med blå ("Varsling"). For nogle af varslingspunkterne vises der også en rød streg, der viser den aktuelt målte vandstand fra stationer i nærheden af varslingspunktet.

De røde og gule vandrette stiplede linier markerer de vandspejlskoter der er valgt for "Forhøjet" og "Væsentligt forhøjet" niveau for det pågældende varslingspunkt (se forklaring længere nede i dokumentet).

Det er muligt at zoome i tidserieplottet ved at holde venstre museknap nede og samtidig vælge det tidsrum der ønskes. Der zoomes ud ved at clicke på symbolet:

Stationsliste

Til venstre på websiden er der vist en liste af varslingspunkter

Station

Station	Værdi
Nedstrøms ringvejsbroen	19.76
Opstrøms Tvilum Bro	17.84
Teggårdsparken	15.99
Trækstien, Vejerslev Skov	14.34
Ørnsø (farmen)	19.73
Silkeborg Langsø	19.76
Remstrup Å (nedstrøms ...)	19.76

Farvekoden og værdien for varslingspunkterne afhænger af hvilket tidspunkt der er valgt i tidsserie plottet (den fuldt optrukne rød linie). Ved at clicke på et varslingspunkt i listen vil tidsserieplottet vise prognosen for det pågældende punkt.

Listen er sorteret efter varslingsniveau – røde øverst, derefter gule og til slut blå. Rækkefølgen på listen ændre sig alt efter hvilket tidspunkt der er valgt i tidsserie plottet.

Menu punkter

Menupunkterne definerer hvilke lag der vises på kortet, samt stationslisten.

Lag

På websiden er der mulighed for at vise flere forskellige lag

Ved at trykke på det pågældende lag er det muligt enten at aktivere det eller deaktivere det. Når lag-knappens baggrund er grå bliver laget vist på kortet.

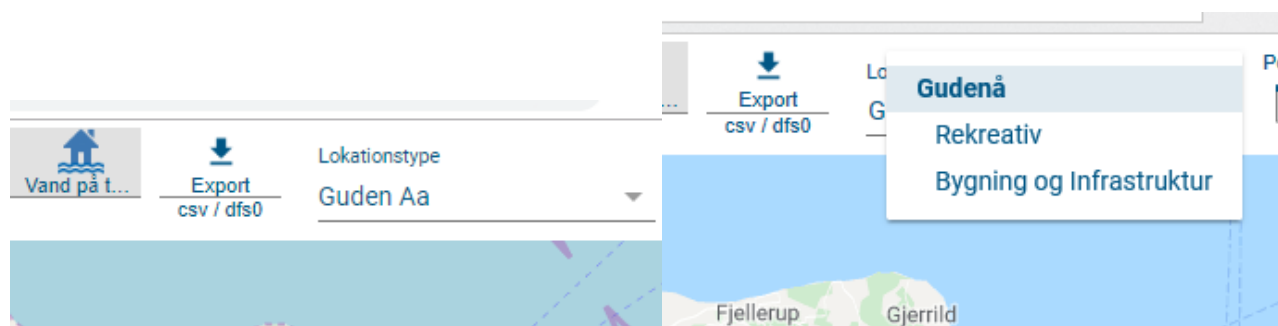

”Max” viser status/farvekode for den maksimale vandstand for prognoseperioden for alle varslingspunkter for den seneste prognose. Der er defineret 3 varslingsniveauer

- Normal
- Forhøjet
- Væsentlig forhøjet

- 1) Normal vandstand: Viser med blå farve og indikerer at der ikke aktuelt og inden for de kommende 3 dage forventes vandstande over en givet kote defineret ud fra lokale forhold. Koterne kan være indmålte, skønnet ud fra terrænkoter ved åen på det pågældende sted eller blot skønnet. Langt størstedelen af tiden vil der langs åen optræde "normal vandstand"
- 2) Forhøjet vandstand: Viser med gul farve og indikerer at der aktuelt eller inden for de kommende 3 dage kan forventes vandstande over normalt niveau, idet den beregnede vandstand overskrider den valgte lokale referencekote. Det er tilstræbt at forhøjet niveau hovedsageligt svarer til høj vandstand i åen indenfor vandløbstværsnittet. Når forhøjet vandstand forekommer, og prognosen for udvikling i vandstand samtidigt er stigende, kan det være nyttigt at følge udviklingen nøjere de kommende dage.
- 3) Væsentligt forhøjet vandstand: Viser med rød farve og indikerer at der aktuelt eller inden for de kommende 3 dage kan forventes vandstande betydeligt over normalt niveau. Det væsentligt forhøjede vandstands niveau er søgt fastlagt i forhold til det lokale niveau for oversvømmelse af det ånære terræn, herunder evt. haver, bygning eller andre fikspunkter.

Varslingspunkter viser de punkter/lokationer som er defineret som varslingspunkt for systemet. Varslingspunkterne er kategoriseret/inddelt i 3 grupper (Lokationstype).

1. Guden Aa
2. Rekreativ
3. Bygning og Infrastruktur

#1 viser alle punkter (standard visning), #2 viser kun de punkter som er af typen "rekreativ" og

#3 viser kun "Bygning og Infrastruktur" punkter.

Antallet af stationer på kortet og stationslisten (til venstre på siden) afhænger af hvilken "Lokationstype" der er valgt

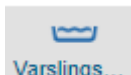
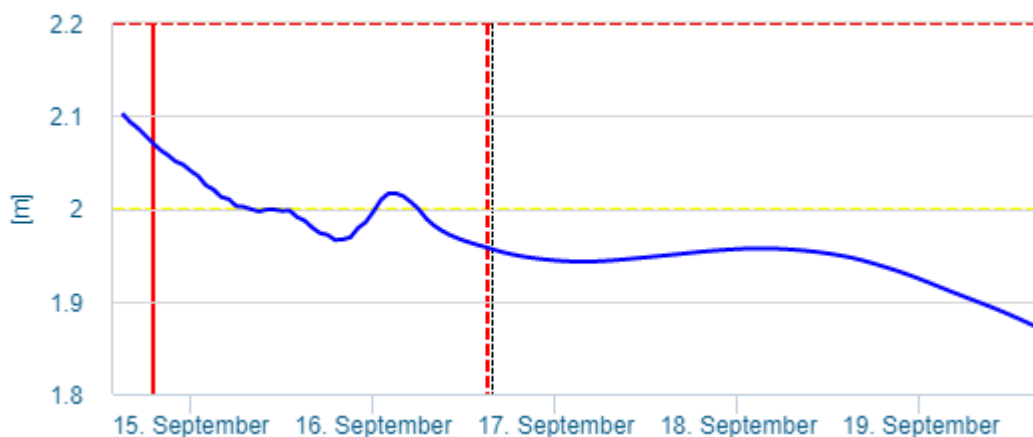
For alle varslingspunkter er der defineret tre varslingsniveauer (identisk med hvad der er defineret for "Max"-laget).

Varslingspunkter

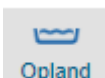
- Normal
- Forhøjet
- Væsentlig forhøjet

Farven på varslingspunktet vil variere afhængig af hvad niveau prognosemodellen har beregnet for det pågældende tidspunkt. Det aktuelle tidspunkt vælges i tidsserie-plottet nederst på varslingsiden (komponent #2) ved at klikke et sted. Det valgte tidspunkt er markeret med en fuldoptrukket rød linie. I det viste eksempel vil varslingspunktet vise en gul markering, mens "Max" vil vise en blå markering, da "Max" kun forholder sig til prognoseperioden, som er den periode der er til højre for den vertikale stiplede røde line.

Varslingsområde [Varslings...](#) viser det afgrænsede område inden for hvilket der varsles. Dette er hovedsageligt Gudenådalene. For enkelte områder er side-tilløb også medtaget - det være sig Mossø, Skanderborgsø, samt nedre del af Nørreå.

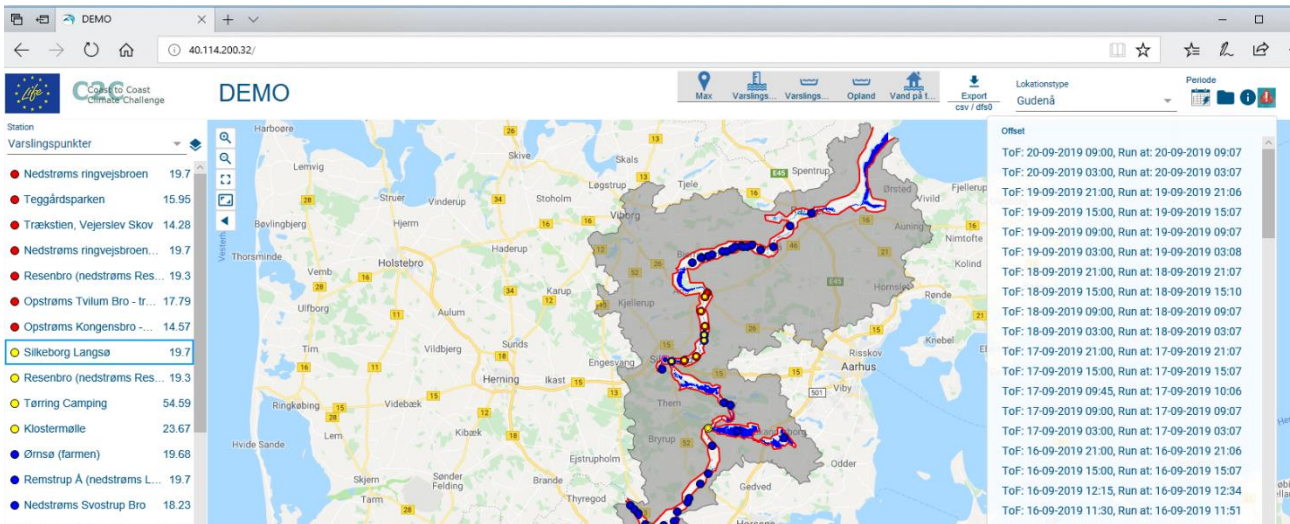
Oplands-laget [Opland](#) definerer Gudenåoplandets udstrækning.

Vand på terræn [Vand på t...](#) laget viser den maksimale udbredelse af vand på terræn for den seneste prognose. Laget viser også vandløb og søer inden for varslingsområdet.

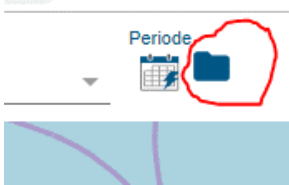
Period

Oppe i højre hjørne af websiden er der en knap der hedder "Periode". Hvis der trykkes på denne knap kommer der en liste af eksisterende prognoser i systemet. Hver linie i listen har 2 datoer, en "ToF (Time of Forecast)" og en "Run at". Disse to datoer vil oftest næsten være identiske og fortælle brugeren hvornår prognosen er lavet ("Run at"-datoen). Listen er sorteret så den nyeste prognose ligger øverst. Det er resultaterne for den prognose der er valgt i listen der vises på websiden. Listen opdateres løbende når nye prognoser er beregnet.

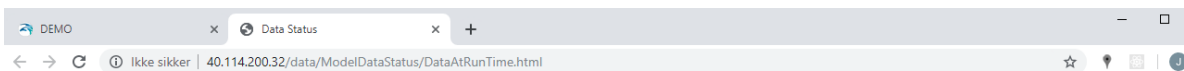

Data Log

I øverste højre hjørne er der en knap

der viser en status over de data der er brugt i den seneste prognose. Denne side åbner i et nyt faneblad i browser-vinduet. Dette har mest interesse for operatøren af systemet. Prognosen kan være påvirket af tilgængelighed og udfald af data, bl.a. data fra vandstandsloggere der benyttes til at beskrive den aktuelle situation der er udgangspunkt for prognosen.

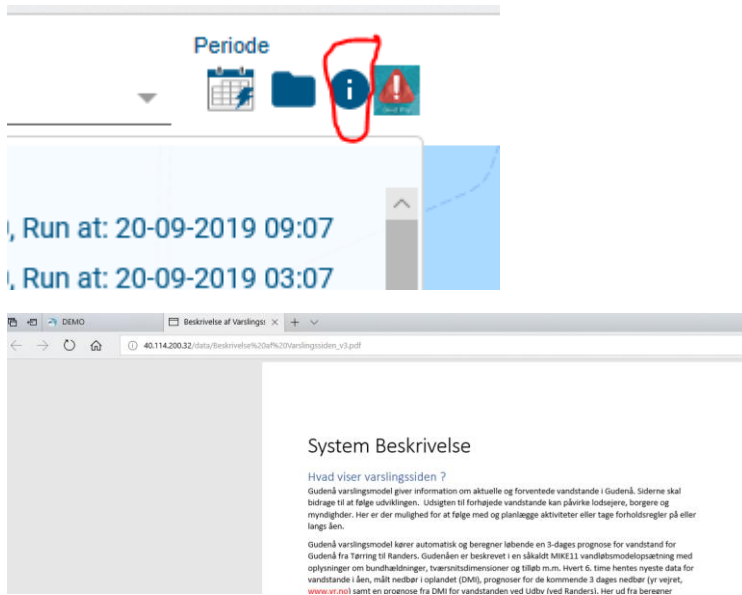
Data Log

Monitor data der bruges i model - 16-09-2019 15:07:12

Rækkefølge	Filnavn	Dato for Sidste Data	Data Spæn	On/Off i Model
None	Rainfall 5230 JELLING	19-09-2019 15:00:00	N/A	N/A
None	Rainfall 5122 VIBORG HEDESELSKABET	19-09-2019 15:00:00	N/A	N/A
None	Rainfall 5145 RANDERS CENTRALRENSEANLÆG	19-09-2019 15:00:00	N/A	N/A
None	Rainfall 5175 TRANK/ER RENSEANLÆG	19-09-2019 15:00:00	N/A	N/A
None	Rainfall 5192 SILKEBORG VANDVÆRK	19-09-2019 15:00:00	N/A	N/A
None	Rainfall 5211 HORSENS CENTRALRENSEANLÆG	19-09-2019 15:00:00	N/A	N/A
17	Q - Inflow SilkeborgSø	16-09-2019 14:50:15	OK	On
03	WL - 21.02 Gudenå - Åstedbro	16-09-2019 06:00:00	OK	On
15	WL - 21.121 Brassø Assing hoved	01-01-1900 01:00:00	<Wlmin	On
02	WL - 21.131 Gudenå ns - Uldumkær	16-09-2019 05:45:00	OK	On
09	WL - 21.132 Skanderborg sø - Skanderborg	16-09-2019 06:00:00	OK	On
07	WL - 21.133 Illerup å - Mossø	16-09-2019 06:00:00	OK	On

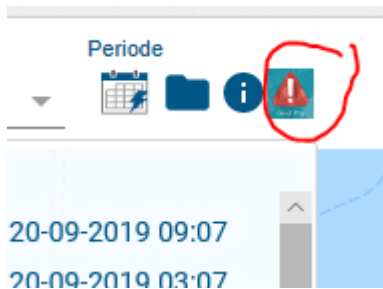
Information om siden

Knappen markeret nedenfor åbner dette dokument i et nyt faneblad i browseren.

Giv et Praj

Knappen markeret nedenfor

Åbner en webside i et nyt faneblad. Her er der links til "Give et Praj" for de forskellige kommuner

The screenshot shows a browser window with three tabs: 'Beskrivelse af Varslingssider', 'Giv et Praj', and 'Giv et Praj'. The address bar shows the URL '40.114.200.32/data/GivEtPraj.html'. Below the browser window is a table with two columns: 'Kommune' and 'Link'.

Kommune	Link
Silkeborg	Giv et Praj Silkeborg
Favrskov	Giv et Praj Favrskov
Randers	Giv et Praj Randers
Skanderborg	Giv et Praj Skanderborg
Hedensted	Giv et Praj Hedensted
Viborg	Giv et Praj Viborg
Horsens	Giv et Praj Horsens

Bilag 12

Orientering om endeligt regnskab for Gudenåkomitéen 2019

Post	Udgifter	Udgifter	Udgifter	Indtægter
	Budget	Regnskab	Difference	
Lønudgifter	400.000	466.367	-66.367	
Ydelse til økonomikonsulent	20.000	20.000	0	
Mødeafholdelse	35.000	14.021	20.979	
Vedligeholdelse af hjemmesider	25.000	3.812	21.188	
Diverse inkl. evt. studiebesøg, studietur og temamøde	80.000	175.621	-95.621	
Udgifter i alt Gudenåkomitéen	560.000	679.821	-119.821	
Overførte uforbrugte midler fra 2018				7.000
Deltagerbetaling - TEMAmødet				28.000
Deltagerbetaling - studieturen				53.682
Bidrag fra medlemskommunerne				560.000
Indtægter i alt Gudenåkomitéen				648.682

* Besluttet på komitémøde 16. marts 2018

Resultat 2019

-31.139

Det endelige regnskab for Gudenåkomitéen viser -31.139 kr. i underskud, som overføres til budgettet for Gudenåkomitéen for 2020.

Medlemskommunerne er ultimo 2019 opkrævet det på komitéens møde 16. marts 2018 aftalte medlemsbidrag ud fra følgende fordelingsnøgle:

Gudenåkomitéens medlemskommuner	Fordelingsnøgle (%)	Medlemsbidrag 2019
Silkeborg Kommune	26	145.600
Favrskov kommune	19	106.400
Viborg Kommune	16	89.600
Randers Kommune	15	84.000
Skanderborg Kommune	11	61.600
Horsens Kommune	8	44.800
Hedensted Kommune	5	28.000
I alt		560.000

Orientering om endeligt regnskab for Sejladsområdet 2019

Post	I alt Udgifter Budget	I alt Udgifter Regnskab	I alt Indtægter Budget	I alt Indtægter Regnskab
Lønudgifter – koordinator	400.000	404.547		
Lønudgifter - kommunale medarbejdere	150.000	0		
www.sejladspaagudenaen.dk - drift og support	60.000	45.967		
www.sejladspaagudenaen.dk - udvikling	60.000	0		
GudenåSkyen - drift og support	50.000	14.708		
GudenåSkyen - udvikling	60.000	18.870		
Gæsteskyen - drift og support	40.000	55.183		
Gæsteskyen - udvikling	50.000	16.225		
GDPR relaterede udgifter	50.000	52.615		
Sikkerhedscertifikater	20.000	24.100		
WCAG tilpasninger	100.000	0		
Grafisk konsulent (kortfolder og tryk)	60.000	42.625		
Årlig udgift til betalingsmoduler	10.000	5.638		
Mødeafholdelse	10.000	4.795		
Ydelse til økonomikonsulent	20.000	20.000		
Ydelse til GIS-konsulenter	20.000	0		
Juridisk bistand	15.000	0		
Diverse	17.214	535		
<i>Udgifter i alt sejladsområdet</i>	1.192.214	705.807		
Henlagt fra 2018			249.214	249.000
Gebyr på bådregistrering			640.000	679.074
Gebyr på ikke-motoriseret gæstesejlad			45.000	54.000
Gebyr på udlejningskoncessioner			258.000	264.000
Indtægter i alt sejladsområdet			1.192.214	1.246.074

Endeligt regnskab Sejladsområdet 2019

540.266

Det endelige regnskab for sejladsområdet i 2018 viser 540.266 kr. i uforbrugte midler. Overskuddets størrelse skyldes primært færre IT-udgifter end budgetteret, da flere tiltag først vil blive realiseret i 2020, samt henlagte midler fra 2018 på 249.000 kr. De uforbrugte midler overføres til budgettet for sejladsområdet 2020.

Budgetforslag Gudenåkomitéen 2021

Samlet set budgetteres medlemskommunernes bidrag til Gudenåkomitéens arbejde i 2021 at være 600.000 kr.

Fordelingsnøgle samt medlemsbidrag 2021 – Gudenåkomitéen.

	Fordelingsnøgle (%)	Medlemsbidrag 2020	Medlemsbidrag 2021
Silkeborg Kommune	26	156.000	156.000
Favrskov kommune	19	114.000	114.000
Viborg Kommune	16	96.000	96.000
Randers Kommune	15	90.000	90.000
Skanderborg Kommune	11	66.000	66.000
Horsens Kommune	8	48.000	48.000
Hedensted Kommune	5	30.000	30.000
I alt		600.000	600.000

Disponering af midlerne:

Gudenåkomitéens budget 2021

Post på Gudenåkomitéens budget	
Lønudgifter – koordinator	440.000
Ydelse til økonomikonsulent	20.000
Mødeafholdelse	35.000
Vedligeholdelse af hjemmesider	25.000
Diverse	80.000
I alt budget	600.000

Ydelser til løn til koordinator samt økonomikonsulent er faste poster. Lønningerne er fremskrevet til 2021 niveau og indeholder teknologileje samt overhead. Lønudgiften til koordinatoren deles mellem sejladsbudgettet og Gudenåkomitéens budget, og i 2021 estimeres det som vanligt, at 50% af koordinatorens arbejdstid anvendes på Gudenåkomitéen.

Det resterende medlemskontingent foreslås fordelt på mødeafholdelse, hjemmesidevedligehold og en diverse post. Disponeringen af midler er sammenligneligt med tidligere års budgetter.

Bilag 13

Orienterende nyhedsbrev

Foråret 2020 vedr. ikke-motoriseret langtursudlejningssejlad i Gudenåsystemet

15. maj 2020

Kære alle.

Normalt plejer Sekretariatet at lave en rundspørge pr. mail om det planlagte dialogmøde skal erstattes af et nyhedsbrev; vinteren byder ikke på ret meget sejlad. Denne gang nåede Sekretariatet ikke at spørge – beslutningen om at aflyse mødet tog Corona for os pga. forsamlingsforbuddet på 10 personer. Forventning fra Sekretariatets side er, at mødet under alle omstændigheder ville have været erstattet af en skrivelse, da der ikke var indmeldt emner fra nogen udlejere til det indkaldte dialogmøde.

Foran jer har i derfor et orienterende nyhedsbrev indeholdende orientering fra både GudenåSamarbejdet, Gudenåkommunerne samt Gudenåkomitéens Sekretariat.

Hvorvidt der er behov for et dialogmøde efter sejladssæsonen 2020, aftaler vi som vanligt. Men muligheden for at mødes, såfremt der er behov for det, bibeholdes naturligvis.

Kommentarer til nyhedsbrevet generelt fremsendes til koordinator i Gudenåkomitéens Sekretariat på makla@silkeborg.dk

God læselyst!

Orientering fra GudenåSamarbejdets Sekretariat

TV-nyt:

Fra den 16.-23. juni sejler Villum & Schmidt i kano fra Tørring til Randers. Den 15. juni besøger de kilden. Det gør de anledning af, at det er 85 år siden, Hakon Mielche sejlede turen første gang. Det bliver til tre tv-programmer, der efter planen sendes på DK4 i juli. GudenåSamarbejdet støtter programmerne med kr. 175.000.

Hjemmeside-nyt:

Vi arbejder pt på en opgradering af oplevgudena.dk, så den lever op til de nye regler om webtilgængelighed. Oplevgudena.dk, vers. 1, fungerer fortsat, men data kan ikke opdateres, hvilket brugerne dog næppe opdager. Kortet bliver bygget over denne skabelon:

<https://udeliv.vejle.dk/index.html>.

Desuden er man nationalt ved at samle rekreative data i én fælles database – både Stat og kommuner. Det er selvsagt en lidt større (og GIS-nørdet) øvelse. Det nye kort forventes derfor ikke færdigt før til efteråret – desværre. Vi er desuden i god dialog med de to destinationsselskaber – Kystlandet og VisitAarhus om formidlingen og markedsføringen af Gudenåen.

”Radio – nyt”:

Podcast`en Åsteder – fortællinger fra Gudenåen nærmer sig 11.000 lytninger. Det er vi ret godt tilfredse med! De to sidste afsnit er blevet forsinkede pga COVID-19, men er på trapperne. Det første om broerne i Langå kommer meget snart, det andet om Randers by ved vandet kommer i juni. Der bliver sat QR-skilte op ude i landskabet i løbet af et par måneder. Museerne og de øvrige involverede er i øvrigt i gang med at planlægge nye afsnit til Åsteder – fortællinger fra Gudenåen, så den lever videre – også efter Region Midt-pengene er brugt.

Links til ”Åsteder”: [Podcasts om Gudenåens kulturhistorie](#) – også på [eReolen](#)

Folder-nyt:

Endelig vil jeg nævne, at GudenåSamarbejdet har besluttet at genudgive kortsættene om Gudenåen, fordi de er efterspurgt. Det bliver dog ikke før vi er helt skarpe på, hvilken hjemmeside, der skal henvises til – dog vil den efter al sandsynlighed forsat hedde oplevgudena.dk.

Har I spørgsmål, er I altid velkomne til at kontakte mig!

Med venlig hilsen

Gunhild Øby Nielsen (Gunhild.Oeby.Nielsen@skanderborg.dk; 20 36 50 77)

Orientering fra Gudenåkomitéens Sekretariat

Årets kanofoldere blev leveret 30. april 2020, og enkelte udlejere valgte at komme på Silkeborg kommune for at hente foldere 1. maj. Da det offentlige Danmark arbejder hjemmefra grundet Coronakrisen, vil det være en hjælp for Sekretariatet hvis der skete en koordinering af folderafhentning fra resten af udlejerne.

Meld venligst så hurtigt så muligt jeres mulige afhentningsdatoer ind til Sekretariatet, som herefter vil forsøge at få puslespillet til at gå op.

Løber i tør for foldere i sommerferiens uge 29 - 32, kan i kontakte Maibritt Langfeldt Sørensen på 89 70 14 48 eller mals@silkeborg.dk

EU-forordningen om tilgængelighed på offentlige hjemmesider og apps i kraft gør, at bl.a. sejladspaagudenaen.dk er blevet ændret rent struktur og indholdsmæssigt. Det betyder, at foldermaterialet nu er et tillæg til en [tekstsider indeholdende sejladsreglerne i Gudenåsystemet](#). Sekretariatet har som vanligt uploadet [folderne til Gudenåkomitéens hjemmeside](#), og de [findes også på sejladspaagudenaen.dk](#).

På sejladspaagudenaen.dk kan man finde information om 2 steder, for SUP sejlads ikke er tilladt. Denne information fra Naturstyrelsen kom først kommunerne i hænde efter levering af de trykte foldere. Der er tale om Almindesø og Aunsøerne (Brillerne). Søerne ejes af Naturstyrelsen. Naturstyrelsen har indført forbud mod sejlads med SUB's for at bevare den rolige naturoplevelse ved søerne. Kontakt Naturstyrelsen Søhøjlandet, hvis i har spørgsmål til sejlads på styrelsens søer.

Der er kommet ny projektleder på GudenåSkyen og GæsteSkyen. Det betyder i praksis ikke noget, da det stadig er samme udvikler (Kevin), der sidder med siderne. I Sekretariatets ferie uge 29-32 kan IT-relaterede henvendelser fremsendes til Bjarne Laursen (Bjarne.Laursen@Hedensted.dk; 79 75 56 91) i ugerne 29 – 31, og i uge 32 til Bo Riis Bo Karlshøj Riis (bri@horsens.dk; 51 44 07 37).

Skulle GudenåSkyen gå ned og i skal have en kunde på vandet med det samme, kan i anvende [back-opløsningen, der ligger på sejladspaagudenaen.dk](#). Det er samme sted på sejlads hjemmesiden, som Sekretariatet har brugt til at holde jer informeret om tilgængelighed af toiletter, primitive pladser mm. under Coronakrisen. I skrivende stund mangles fortsat info fra enkelte kommuner vedr. tilgængeligheden, men siden opdateres i takt med at Sekretariatet orienteres.

Sekretariatet har modtaget en henvendelse fra en borger, der oplever kanoturister der sejler uhensigtsmæssigt og ikke er bekendte med almindelige sejladsregler. Sejladspaagudenaen.dk har et link til bl.a. de internationale søvejsregler, hvis jeres kunder efterlyser dem (udover den alm. information om forsvarlig sejlads som i qua mindstekravene informerer jeres kunder om).

Gudenåkommunerne informerer

Hedensted Kommune

Den næsten 100 år gamle bro over Gudenåen skulle udskiftes, fordi en undersøgelse har vist, at konstruktionen er fuld af revner og gennemsivninger.

Udskiftningen af broen er færdig, og den forventes hærdet så den er åben og klar til brug 10 juni 2020.

Der etableres 2 shelters ved Åle Teltplads – de forventes at kunne blive taget i brug til sommerferien 2020.

Horsens Kommune

I Horsens kommune er der etableret en fiskepassage i området ved Døde Å. Dette medførte indledningsvist en utilsigtet, kortvarig tørlægning af Klosterkanalen. Vandstanden er igen normal efter stenudlægning og hævning af bund.

Horsens kommune har ifølge Sekretariatets oplysninger en dialog med Jan Mindedahl om en løsning, der skal hjælpe de kanofarende det rigtige sted hen, så de ikke ender i Klosterkæret. Det indsatte billede viser indløbet til Klosterkanalen, hvor de kanosejlende skal ind (Foto: Tony Bygballe, Horsens Kommune)

Silkeborg kommune

Silkeborg kommune planlægger at udskifte Ringvejsbroen (ved siden af den nye motorvejsbro). Arbejdet forventes opstartet primo 2021 og vil vare ca. 2 år. Der skal i den forbindelse etableres en midlertidig bro til de bløde trafikanter (de gående og måske også de cyklende).

Silkeborg kommunes Vej- og Trafikafdeling orienterer hermed om, at der på den midlertidige bro planlægges med en frihøjde på 2 m. set ud fra et gennemsnitligt vandspejl set over en 3 -5 års periode i månederne 1. maj til 1. september. **Hvis i som udlejere har bemærkninger til denne frihøjde, skal det være Silkeborg kommune i hænde senest 15. juni 2020.** Sekretariatet vil gerne være behjælpelige med at sende bemærkningerne videre til rette vedkommende.

Viborg Kommune.

Kjællinghøl-broen styrtede som bekendt sammen 7. december 2019.

Som i kan læse på [Viborg kommunes hjemmeside](#) skal der opsættes en ny bro. En ny bro forventes 2021, så der er umiddelbart ingen påvirkninger af sejlads i 2020.

Randers Kommune.

Ved Langå Marina, lige nedenfor Langå
Camping er forholdene
ift. isætning forbedret til
sejladssæson 2020

(Foto: Gunhild Øbye
Nielsen)

